

interkom

ČS FANDOM

informační
servis
fandomu
5/2007

Ceny Akademie SF, fantasy a hororu za rok 2006

Nejlepší SF

Robert Charles Wilson: Spin (Polaris)

Nejlepší fantasy a horor

Neil Gaiman: Anansiho chlapi (Polaris)

Cena za dlouholetou práci pro SF

Ondrej Herec

Nejlepší původní česká a slovenská kniha

Ondřej Neff: Rock mého života (Mladá fronta)

Nejlepší povídková sbírka

George R. R. Martin: Písně mrtvých (Triton)

Nejlepší (domácí) výtvarník

Jan Patrik Krásný

Nejlepší časopis a médium

Pevnost

Nejlepší překladatel

Petr Kotrle

Počin roku / zvláštní cena

Martin Šust a nakl. Triton za obnovení české edice M F & SF

Nejlepší teoretický text

Aleš Langer: Průvodce paralelními světy (Triton)

Nejlepší nakladatelství

Triton

Nejlepší antologie

Martin Šust: Trochu divné kusy 2 (Laser-books)

Nejlepší editor/redaktor

Martin Šust

Nejlepší česká a slovenská povídka

Jaroslav Mostecký: Štěňata vlků
(Legends české fantasy)

Knihy roku

Ondřej Jireš: Legends české fantasy
(Triton)

Richard Podaný

Došlo takřka po uzávěrce, podrobněji příště.

OBSAH

Ceny Akademie SFFH za rok 2006	1	Zamrzlá evoluce	16
Čtenářův průvodce po Interkomu	2	Jiří Kábrt: Váhy osudu	17
Hvězdný bulvár	3	Časem s vědou	18
Eroticon 2007	9	Ministr strachu	19
ad Kuglerová	10	Spisovatel, informatik a chemik diskutují	22
Nehvězdný nebulvár	12	o klimatologii	22
Zavřelo se jedno úžasné kukátko	13	Lomborg, Bjørn – Skeptický ekolog	24
Doblikala hvězdička	13	Dopisy čtenářů	25
Tři otázky pro Kurta Vonneguta	14	Horší už to nebude	26
Z deníku BB – O filmech v Egyptě	15	Sunshine	26
Kam se poděl můj čas loni	15	Sexmise	27

Parcon 2007

Čtenářův průvodce po Interkomu

K obsahu tohoto čísla

Od Vánoc, kdy jsem si nadělal Flegrovu *Zamrzlou evoluci*, jsem přesvědčoval Jarka Kopečka, aby ji pro Interkom zrecenzoval. Pak kniha vyhrála Magnézii Sodovku, pardon Literu a s recenzemi a rozhovory s autorem se roztrhl pytel. Jenom tento týden nás předběhl Respekt a MF Dnes. Alespoň že o románu Susanne Clarkové *Jonathan Strange a pan Norrell* jsme informovali s měsíčním předstihem, bohužel vypadla informace, že kniha vychází až na začátku května.

Honza Macháček splnil svou inzerovanou *hrozbu* a odpověděl na esej Františka Novotného věnovaný Crichtonově knize *Říše strachu*. Požádal jsem Martina Klímu, aby se stal arbitrem v tomto nesmířitelném sporu, a doplnil jsem do čísla další materiály, aby si laskavý čtenář mohl udělat vlastní poučený názor.

Zemřel Kurt Vonnegut

Richard Podaný a Ivan Adamovič napsali krátká ohlédnutí za nedávno zesnulým Kurtem Vonnegutem. Připomněli mi tím jeho návštěvu v Praze v roce 1985. V Interkomu postupně přetiskneme tehdy publikované reportáže, dnes začneme Třemi otázkami Pavla Kosatíka, které sice již v IK vyšly, ale poněkud zkrácené či chcete-li, redakčně upravené neboli autocenzurované. (Jestli je vám líto, že o návštěvách dnešních velikánů neumí nikdo tak zábavně napsat, nelitujte, vaši oblíbení reportéři mají ke Kosatíkovi, Hlavičkoví a Neffovi stejně daleko jako vaši oblíbení autoři píšící o trpaslících a elfech ke Kurtu Vonnegutovi. :-)

Moje vzpomínka na Kurta Vonneguta

Poprvé jsem se s jeho jménem setkal v malém antikvariátu na rohu Skořepky, dnes je tam asi banka, tehdy však police s knihami a v jedné z nich tenká knižička s podivným názvem *Jatka číslo 9*. Ten název vzbuzoval jak nechuf, tak zvědavost, stejně tomu bylo s jazykem knihy (překladatel, tehdejšímu režimu nepohodlný Jaroslav Kořán nebyl uveden a bez Viktora Janiše, kterému ale v té době bylo asi devět let, bych stejně nedokázal ocenit všechny klady a fiesy textu).

Při letmém listování jsem zjistil, že je to hlavně o Drážďanech, potažmo o jejich vybombardování, o tom jsem něco věděl, protože pocházím z východočeského kraje a moji rodiče vzpomínali, jak na nočním obzoru viděli záři hořícího města. Ani na chvíli mě ale na rozdíl od mnohých nenapadlo, že autor je dederón, na to byla věc napsána příliš nezvyklým jazykem, chyběla ta soudružsko-smrtnelná vážnost.

Když jsem narazil na zmínku o planetě Tralfamadore a na klec, ve které se měl hrdina rozmnožovat s filmovou divou, bylo o koupi mé první Vonnegutovy knihy rozhodnuto.

Sbohem, Kilgore, vlastně Kurte.

Parcon v Nitře je za dveřmi

Nezapomeňte se registrovat na stránkách www.parcon.sk, najdete tam podobný systém, jaký používá Fenixcon, takže si hlavně poznamenejte heslo a nezapomeňte jej vzápětí jako já.

Zdeněk Rampas

interkom

INFORMAČNÍ SERVIS ČESKOSLOVENSKÉHO FANDOMU

číslo 5/2007 (236)

Adresa redakce:

INTERKOM
Letecká 6,
161 00 Praha 6, ČR

tel.: pozor změna, sloučen s faxem
v prac. době +420 224 239 645
tel., fax: +420 233 313 093
e-mail: ram@apro.cz
<http://interkom.vecnost.cz>
<http://interkom.scifi.cz>

Šéfredaktor:

Zdeněk Rampas, MCL

Redakční kruh:

Jana Dvořáčková, Richard Klíčník,
Hanina Veselá
S korekturami pomohla Michaela,
Jan Vaněk jr. a Viktor Janiš

Autoři tohoto čísla:

Ivan Adamovič, Ivan Alákša, Libuše
Čermáková, Vojta Čepelák, Jana
Dvořáčková, Sebastian Chum,
František Houdek, Jarek Kopeček,
Pavel Kosatík, Leonid Křížek,
Daniela Kovářová, Jan Macháček,
Marvin, Pagi, Richard Podaný,
Zdeněk Rampas, Hana Veselá

Sponzoři tohoto čísla

Jirkové Doležal a Grunt

Vychází nepravidelně.
Uzávěrka tohoto čísla
byla dne 8. 5. 2007

ISSN 1212-9089

Všechny články a recenze
© INTERKOM

Hvězdný bulvár

Odposlechnuto

Opěšalý český bojovník se sekerou a štítem byl vlastně předobrazem trpaslíka-válečníka. **diskuse po přednášce na KJV**

Vysvětlivky: ● Praha (nepodepsané ZR), ■ Brno, ▲ jinde

● **12. března** v redakci Interkomu Bidlo předává své čerstvě nabyté japonské zkušenosti. Slíbil jsem Vilmě podrobnější povídání, ale Bidlo postmoderně na každý dotaz odpověděl dlouhým příběhem, do kterého mu ještě mluvili Jana, Bí, Stáňa Lálová, Hadati, Tiri a Jitka, takže zůstaly jen vzpomínky na příjemný večer a perník od Bidlovy matky.

Hosté přinesli tři lahve červeného a vypili dvě bílého, příště, přátelé, raději bílé.

● **13. března** s Martinem Šustem a Richardem Podaným uzavíráme první kolo Akademie.

Zrovna když jsme velebili akademiky, že vše vybrali docela dobře, skoro jako by zmíněné věci četli a dokázali dobře ocenit míru celožitovních zásluh, mi zavolal Jarek Mostecký s omluvou, že to samé běhání po doktorech nestihl poslat formulář prvního kola, ale abychom s ním počítali v kole druhém.

Michal Čambal z Brna nám dovezl model Sfingy, se kterým jsme vyjádřili všeobecnou spokojenost a hned jich nechali patnáct vyrobit, pozor, půjde opět o keramiku, takže si na veletrh vezte dobrou tašku, ať dovezete sošku domů celou.

● **15. března** se v Kraku ptám po Dárečkovi, ale Jolana mu fofák zapomenutý na SSSR dovezla do Plzně, a tak se neukázal, víc než důstojně jej ale u stolu Peti Pavelka nahradila legenda plzeňské SF Radka Žáková. Konečně jsem si koupil novou Fantáziu, bez shánění přímo u Netopejra.

● **19. března** v RUR střídmě oslavujeme (už zase) mé narozeniny. Přes celé město ucítila špunt Doreen a po měsících se zase ukázala v našem klubovém knihkupectví.

Dozvěděl jsem se, že Eroticon je až v neděli, den k dobru, co se týče psaní přednášky.

Jiřina Vorlová přivlekla několik tašek s CKČ, něco udala stále línějším porotcům a zbytek vlekla zase dál. Aby to náhodou neměla lehčí, tak si dokoupila všechny Akademií nominované knihy, které ještě neměla, bojím se, že takto poctivě ke svému členství přistupuje jen velmi malá část akademiků.

● **22. března** jsem v Kraku s Michaelou, Peťo Pavelko nás láká na vinné soaré, ale tento víkend bude dost nabitý.

■ **23. března** jsme ve třech navštívili Závíše v nemocnici. Leží v objektu J a už se cítí lépe a žertuje s personálem, ale jeho propuštění je zatím v nedohlednu.

■ **24. března** jsme se vypravili do Anthroposu. Budova je opravená, expozice modernizovaná, ale většinu stejně tvoří dosti nudná hromada šutrů s popiskami zaplevelenými odbornou hantýrkou jako industrie, stanice, sekundární hroby apod. Ještěže je tam tradiční mamut s mamuťátkem a přibylo občas i nějaké dioráma s figurínami z obchodáku navlečenými do pravěkých mantlů. **Marvin**

● **24. března** jsme v kavárně kina Evald oslavili 30. narozeniny Martina Šusta. Dorazili vzácní hosté z daleka, Petr Kotrle z Rožnova Pod Radhoštěm, Jirka Popiolek z Ostravy (přijel pendolínem, aby nemusel jet s fanouši Baníku), redakce Laseru z Plzně (pokřtili zde knihu Plameny hvězd, kterou si Martin vydal k narozeninám), Richard Podaný opustil štěňata v dalekých Šestajovicích, Wojta Běhounek a Robert Pilch dorazili z nehostinných nuselských plání a Vlado Říša ani nevím odkud. A to nemluví o spoustě mimofandomových Martinových přátel.

Brzy se vytvořil překladatelský a redaktorský hlouček. U překladatelů jsem se dověděl, že Olympus vyjde do konce roku, proč je *Jonathan Strange a pan Norrell* nejlepší fantasy posledních sedmdesáti let, Robert Pilch a Jirka Popiolek se trumfovali, kdo s jak strašnými autory pracuje... Zkrátka večer plný radosti a ničím nezkalené pohody, díky za něj.

Eroticon

● **25. března** jsem měl ve dvě odpoledne přednášet na Eroticonu, do půl jedné jsem poctivě pracoval na přednášce a po střídmém obědě jsme se vydali do klubu JET pod památníkem na Vítkově. Cestou jsme potkali Jitu Splítkovou a Janu a společně jsme přemítali, kde ten klub je a zda se tam do dvou dostaneme (to bylo ve 13.51). Když se náš autobus hotovil k odjezdu, proskočily zavírajícími se dveřmi Janina a Hanina, které se vracely z oběda a cestu tedy již dobře znaly a i nám ji ukázaly. :-)

U vchodu nás uvítala Irisa, vydala nám program a materiály, každý přednášející dostal kupón na kapalné osvěžení u baru a vstupenku pro jednoho doprovodného hosta zdarma, tak jsem nemusel Michaelu (ač po pravdě) prohlašovat za svou asistentku.

Asi s minutovým zpožděním jsem se dostavil na poněkud chabě osvětlené řečníště, kde jsem četl ukázky mně milých povídek a románů a demonstroval na nich výskyt erotiky a sexu v české SF a fantasy. Když už mi to málem začalo jít, tak byl čas skončit a k nejlepšímu kouskům jsem se nedostal, neboť již byl čas určený pro pořad o K. H. Máchovi, velmi pěkně a profesionálně vedený Martinou Bittnerovou. Následovala video-přednáška Jity Splítkové a pak dvě čarodějnice, Františka Vrbenská a Petra Neomillnerová, jejich pásmo bylo o to zábavnější, že se v něm dobře doplňovaly teoretička Františka s praktickou a praktikující čarodějnici Petrou.

Vrcholem onu asi byla ale přednáška Ivany Kuglerové, ve své šňůře úchylek došla až k pedofilii. Zasvěceně hovořila o tom, že její současná démonizace způsobuje hlavně možným „obětem“ mnohem více škody než užítku.

Na divadelní představení „Jak kostlivec k penisu přišel“ jsme bohužel již nečekali, byl jsem ze sezení na tamních nepohodlných lavicích dost zmožen. Kostýmy opět pěkné, viz foto.

26. března se jen tak mimochodem se dovídám, že Olšovci-Vovkovi mají syna Sebastiána.

V RUR jsme si vyměnili jsme dojmy z Eroticonu, Tiry nafsavala k posouzení obudný román o upírech, Honza Macháček mi donesl pozoruhodný čínský animovaný film, o který projevil zájem Pavel Nosek. Zmínil jsem se mu o něm, jen abych zjistil, co má Pavel na mysli, a Honza to hned sehnal.

■ **26. března** navštíven snímek 300: Bitva u Thermopyl v Olympii. Osobně mi nevdala přidaná dějová linie královny, která přišla okamžik zklidnění před další řezi, ale měl bych výhrady proti některým významovým posuvům oproti komiksu, které nevytvářely v rámci filmového vyprávění žádnou novou hodnotu a přitom snižovaly původní působivost. **Marvin**

● **27. března** mě v Pakulu čeká nějaká corelská předváděčka.

Mohlo to dopadnout hůř, naštěstí jsem se podival na adresu, nebyl to Pakul, ale Motokov. Přijel Ondřej Neff, ten měl prstovou dlahu, jakou jsem zatím viděl jen u Ala Bundy, když si jí chránil svůj bowlingový prst. Ondřej se moc nezdržel, musel rychle dokončit *Tušení podrazu*, které zítra odevzdává v Albatrosu. Objevil se i Martin Zhouf, ale stejně jako Ondřej musel hned po prezentaci prchnout.

Večer na KJV proslovil Leonid Křížek fundovanou přednáškou o rytířství a rytířích. Následovala beseda, která díky podnětným předpoklům Františky Vrbenské, Richarda Šusty, Vaška Vlka a díky dotazům mladého Biedermanna, nevím, který z Caroliných synů to byl (asi Richard), patřila k opravdovým zážitkům, jen naznačím její směr: Češi byli jako rytíři ceněni ještě dříve, než Jiříka z Poděbrad (FV). Dnešní Češi nemají s tehdejšími nic společného, všichni původní Češi vyhylnuli za třicetileté války (VV). Původní Češi byli malí, ale spíše stavění, myslím, že nejen já jsem si je představil jako Egona, úspěšně se živil jako otrokáři, lovili otroky po celém (dnešním) Polsku a Ukrajině. Proto také byla Praha kamenná, jak zaznamenal arabský cestovatel Ibn Jakub (ve skutečnosti hispánský žid, také obchodník s otroky). Kde se tedy vzali dnešní Češi? Vznikli procesem zvaným akulturace z Němců, Italů (Vlachů), Skotů a dalších. Podobně jako se z Mongolů periodicky dobývajících Čínu stávali po čase Číňané. Tam to ale bylo dané obrovskou početní převahou původního etnika, český mem na to jde nějak jinak.

● **28. března** jdeme s Michaelou na středečníky, po nemoci se poprvé objevil i Petr Brodský.

● **29. března** v RUR je opět pozoruhodný klid, vybral jsem trochu předplatného, má kampaň se moc nevede, asi se rozloučím se čtvrtinou čtenářů, nemám už na to škemrání chutí.

Lenka dokončila korekturu Strážce noci Sanči Fülleové, za nechalo to v ní velký dojem a skoro půl hodiny jsme mluvili jen o této knize. Velmi osvěživě oproti obvyklým v Kraku vedeným tlachům, mám za to, že i pro ni.

Pak jsem chvíli poseděl s Jolanou, Peřou, Dárečkem a Lucasem a vesele na druhou směň.

● **30. března** u nás přespává Radka Žáková, ale v pátek okolo půlnoci již není na společenský život mnoho sil a Radka zase brzy ráno odjíždí :-)

■ **31. března** navštíven Moravian Open Curling (zorganizovala Pet, její známý hrál ve zbraslavském týmu). Oproti petanque se u curlingu zdá lehčí vyřazení, takže je zde více prostoru pro taktiku a taky je divákům mnohem větší kosa. **Marvin**

● **31. března** dopoledne píšu přednášku o dějinách českého fandumu a SF pro nejmladší fanoušky a kolem čtvrté dorážím na S-con.

Na chodbě opět překáží lavice, na ní notebook, u ní židle a na ní Vašek Pravda. Opět dělá díry do neofanských hlav. Ptal

jsem se na to pořadatelů s tím, že podobný obrázek jsem viděl již na třech conech a nikde z něho neměli moc velkou radost, a ti pravili, že nemají žaludek na to jej vykázat, i když se jich trochu dotklo, že se ani nedovolil, zda si může po budově vylepovat plakátky FF/Avalconu. Nicméně již teď se těší na zasvěcenou kritiku svého programu.

Nechal jsem si ukázat cestu k baru, kde jsem našel Přemka Houzvičku, Roberta Rameše, Pavla Vachtla a Frantu Novotného jak si pořádají svou vlastní linii věnovanou SF (ale i jiným) seriálům.

Poseděl jsem, ohrál se trochu ovocným čajem a pak vyrazil na Frantovu přednášku o St. Lemovi. (Brzy ji přetiskneme.) Protože Martin Šust trochu přetahoval, stihl jsem ještě zajít do knižní prodejny a hlavně antikvariátu Toma Štípského a Valerie S. Lenka Weingartová Frantu představila a velmi pěkně uvedla jeho přednášku, tohle mi na ostatních conech, kde se starost pořadatelů redukuje na přidělení místností jednotlivým liniím dost chybí. Po Frantovi jsem se chvíli věnoval sociální komunikaci, seznámil jsem Miloše Ferka s občasným recenzentem Ikarie Milanem Pohlem, ten se chystá na diplomku se scifistickým námětem, schválně, zda mu to fakulta povolí, už jeho Bc-práce o Ikarii je docela zajímavá.

● **1. dubna** jedu proslvit svou přednášku *Evoluce fandumu* na S-con. Laskaví pořadatelé zajistili začátek na jedenáctou hodinu a dobře udělali, spojení bylo děsné a chytil jsem to jen tak tak. Jako obvykle dorazili na mé povídání a vzpomínání hlavně lidé, kteří hodně z toho, o čem mluvím, již znali, ale i tři další, kteří mi nebyli úplně povědomí, a ti se snad dověděli něco, co již neslyšeli několikrát. Zajímavá byla i beseda po přednášce na chodbě. Slovenský businessman s nickem Abas hovořil o tom, že by fandom měl být zastřešující organizací, která by pomáhala shánět sponzory a přednášející a ušetřila tak pořadatelům administrativní práce. Pak by S-con nemusel mít čtyři linie, ale osm. Je vidět, že jezdí často na Avalcony, já osobně doufám, že konečně někoho napadne uspořádat con s jednou linií (dobře, + nějaký prostor pro kartičkáře), kde by byly jen nejlepší přednášky z každého oboru.

Pak jsem ještě postál s Milanem Pavlíčkem, kdysi významnou postavou SW, ale asi už trochu dospívá, a tak jsem ho viděl hlavně na pořadech literární linie. Nicméně spolu jsme si povídali o oblíbených seriálech, jeho zrovna uchvátila nová BattleStar Galactica.

● **2. dubna** mi píše Eva Hauserová, bude mít v léčebných procedurách chvíli přestávku, a tak bychom konečně mohli oslavit její knihu. Pak na webu updatuji (vyvším novou verzi) stránky *Kdo je kdo* s výzvou k aktualizaci. Nevěřili byste, kolik lidí stačilo od minula zapomenout svůj přístupový kód.

Večer se v RUR Filip a děvčata domlouvají na návštěvě filmu **300**, Michaela s FN doladují poslední korektury poslední Valhaly, já si v Ikarii čtu Ivana Adamoviče o edici Fandom a SF, Jiřina Vorlová ukončuje pražské kolo CKČ (a sakra, to potáhnu přečtené povídky do SF archivu), společně se cpeme sušenkami a nestěžujeme si.

■ **3. dubna** se konal curling pro veřejnost – moje poznatky: led klouže (zvlášť ta bota, na které je navlečen speciální klouzavý

návlek), led je studený a tvrdý (když se na něj sesunete), vyslat curlingový kámen správným směrem a rychlostí není tak lehké, jak to vypadá. A navíc já mám problém udržet balanc na jedné noze i na zcela pevném podkladu. Výsledkem bylo poznání, že toto není sport pro mě, takže jsem se ujal role fotoreportéra. Zato Amis, Amila i Pet ovládli základy hry po nezbytné instruktáži od sympatických instruktorů a menším tréninku. Nakonec se jim i povedlo přesvědčit jiný přítomný kolektiv ke společné hře, která skončila vyrovnaně někdy ve čtvrtém kole, kdy už bylo třeba plochu uvolnit pro další sportovčivou veřejnost.

Marvin

● **5. dubna** v Krakatitu Jarek Mostecký, pokusil jsem se ho stáhnout o předplatné, ale platil už na podzim. Ellie mi donesla korekturu písmene D (Otomar Dvořák) edice PS. Dorazil Vašek Pravda s notebookem, už je i tady, než půjdu spát, raději se podívám pod postel.

■ **7. dubna** jsem místo původně plánované party u Závěše uspořádal MístoDojždáCon. Program byl volnější, pár her (nové Carcassonne – Objevitelé a Coloretto) a šipky, přípitky na Závěšovo zdraví. Doporučené pochutiny byly (v rámci tréninku): zelenina, uzeniny s ušlechtilou plísni (zdravotně srovnatelné s jogurty), zdravější sýry i ryby.

Marvin

● **8. dubna** se okolo druhé v Kobylisích setkáváme s Viktorem Janišem (Hanička je nemocná :-)) a netrpělivě u autobusu do Odoleny Vody čekáme na Honzu Vaňka jr. Když se tento neobjevil, vydali jsme se na cestu sami, už jsem dost dlouho neměl příležitost popovídat si s Viktorem, takže vlastivědná vyjížďka po přípražských vesnicích rychle utekla hovorem o chystaných překladech, Interkomu, Jonathanu Strangeovi a panu Norrellovi a Janišovic nové TV.

V OV na nás již čekal Martin a dovezl nás posledních 5 km do Úžic na předvelikonoční párty. Protože se neopakovalo sobotní pěkné počasí, hned jsme se odebrali do patra, kde jsme přes občasně Vilminy návyhy (jít na procházku nebo si s dětmi prohlednout poniky) setrvali skoro do půlnoci.

Martin s Vilmodou pozvali ještě Roberta Lastoveckého z Brna (samozřejmě s jeho manželkou Petrou a dvěma dětmi) a Edu Eca s Milenou, které jsem neviděl odhaduji tak osm až deset let. Také již mají dvě děti, ale podobně jako Honza se zdrželi a dorazili stejně jako on, až když už zábava pár hodin běžela.

Bylo to celkem produktivní odpoledne, s Martinem jsem se domluvil, že jeho otec Jan posoudí pro Triton popularizační práci o nekonečnu v matematice *Road to infinity*, já si přečetl podstatnou část Zafarii v překladu Jardy Veise, Honza, kterého hovor stále přerušovaný neuvěřitelným množstvím (asi sedmi) dětí, z toho šesti holek, nemohl dostatečně intelektuálně vyžít, přečetl všechny přítomné noviny.

Eda i Robert pracují jako manažerů u velkých nadnárodních firem a dali nám nahlédnout do zákulisí velkého byznysu a skutečné korupce na ministerské úrovni.

Žádná z rodin se ještě nerozhodla přestat s rozmnožováním, takže možná nevyhynem, nebo alespoň ne tak brzy, když si děti pořízují i vzdělání, SF sečetli a úspěšně lidé.

Michaela s Vilmodou probraly otázky bydlení, já zkontroloval, že všichni dostali pozvání na večírek Evy Hauserové, Vilma mi

dala rukopis své velice zajímavé dlouhé novely pro antologii Imperium Bohemorum, zkrátka večer, který stál za to.

Okolo jedenácté nás Vilma hodila do Kobylis na metro, Viktora ještě čekalo venčení a pro mě už spání na neznámé posteli není, ještě dnes jsem se plně nevzpamatoval z karimatky na oslavě Jolaniných třicátin :-)

● **11. dubna** středa, jen na chvilku v Krakatitu, Stáňa Lálová vyprávěla příběhy ze své práce s lidmi po mozkových příhodách, trochu to člověku pozmění žebříček hodnot.

■ **11. dubna** propustili Závěše z nemocnice. Vycházky má dopoledne i odpoledne, drží dietu a za měsíc se tam na týden vrací.

Marvin

● **12. dubna** v Krakatitu s Jolanou a Peřou, a pak spěchám do klubu Paměť, kde měla autorské čtení Inka Hanušová. Musím si s ní někdy o jejich povídkách a poezii promluvit, ten večer na to nedošlo, protože dorazili i Toshiko a Ivan Hraničkoví a Inka našťestí měla i empatictější společnost, která více dbala na účel našeho setkání, tedy na její tvorbu, kterou najdete na: <http://yorik.host.sk/galerie/apsani.htm>

Jarní Porada

● **13. dubna** s Pagim, Jiřinou a Lucaselem přijždíme okolo sedmé do Březovské Pohody. Před barem, potažmo výčepem už radostí Pohody využívala Hanka Pěchulová a Pavel Stanke, Lenka Turečková (dovezla mi mou oblíbenou pochoutku), Viktor Dražný a skoro místní Honza Škorpík a Franta Moravec. Pavel s Hanou přivezli z Opavy tamní mladou krev Veroniku a Markétu z klubu Sith4ever. Když se děvčata odvážila do doupeře neřesti, všechny jsem navzájem představil.

Později, ale ještě docela brzy, dorazili Martin Koutný, Slavoj Ševců, Jarek Mostecký, Dart Zira a Ritchie. Ne však dost brzy, aby ovlivnili první zásadní rozhodnutí, Lucas začal s nácvikem zítřejšího jednání a vyzkoušeli jsme si fungování hlasovacího stroje při volbě zítřejšího oběda. Zvítězilo výborné kuřecí stehno s rýží, jak jinak než s výbornou rýží. Za Frantou Moravcem se pak v Pohodě ještě zastavila ženská část jeho rodiny a vybrala si něco z keramických šperků, které dovezla Hana. Ta pravila, že tak odpočívá od výroby Mloků a betlémů. Tuším, že jako jedni z posledních dorazili Vojta Čepelák a Jakub Marek z Maelströmu.

Část večera jsme zabili tradiční poradou před Poradou, kde přítomní členové Rady ladili program na zítřek, a pak už vypukl tradiční festival mariáše, hudby, zpěvu a fantazie. Dokud jsem dokázal před barem dýchat, užíval jsem si jej, ale protože jsem po většinu týdne chodil spát okolo druhé, tak jsem se ještě před jednou hodinou vydal do postele.

● **14. dubna:** Díky špuntům v uších jsem se i docela dobře vyspal a ráno jsem již snídal s dalšími příchozími, Standou Otavou a Klingonem Danešem a později s Marvinem a Pavlem Mikuláštkem.

Skoro načas jsme zahájili jednání, bylo třeba probrat drobné změny stanov dané nám novými zákony, například jsme k názvu fandomu Československý fandom v ČR museli přidat koncovku **o. s.** Naštěstí přesně v deset dorazil Dáreček, takže jsme měli osvědčeného skrutátora a mohli jsme začít na ostro

a v rytmu. Dáreček zůstal v pátek třináctého v Plzni na Pivoconu a pak obětavě dorazil na Poradu. To byl čin hodný skutečného fana. Netušil jsem, že je možné, aby byl ještě na této poradě překonán, ale stalo se, když žhavý kandidát na Mloka požádal volitele, aby dali svůj hlas... a to vám neprozradím, přijďte do Nitry a dozvíte se.

Při zprávě Rady a presidenta o práci v posledním období jsem chtěl plénu připomenout, co stále dělám, neboť mi v poslední době začalo připadat, že má otročina se bere za samozřejmost, ale když požádám jiné o práci, ke které se zavázali, je to chápáno jako šikana. Moc se mi to nepovedlo, protože jsem někde při hledání jakéhosi jiného dokumentu pro Lucase založil papír s výčtem svých dostižení. Když budu potřebovat zaplácnout konec stránky, tak to otisknu alespoň dodatečně.

Podrobněji o Poradě v zápisu, bez kritizátora probíhala stručně a bez konfliktů, až to bylo trochu nudné. Jsem zvědav, zda děvčata z Opavy ještě někdy dorazí.

Před obědem dorazili ještě Mirek Dvořák a Draha. Po výběrném obědě jsme ještě vyslechli rovněž dorazivšího Šimona, který nám poreferoval o přípravách Parconu. Bude to zkrátka takový příjemný coník cca pro pět set lidí, když jich dorazí víc, tím lépe. Lucas poreferoval o přípravách Parconu 2008 a 2009 a pak už jsme se mohli věnovat později dorazivším kamarádům. Já tedy hlavně Brňákům.

Někdy před šestou jsem zaslechl, že výprava do Prahy hledá kvůli slevě další účastníky, a tak jsem se rozhodl neriskovat další večer a přidal se k Darth Zíře, Ritchiemu, Jiřině a Vojtovi Čepelákovu.

Až ve vlaku jsem se dověděl, že jsem přišel o hlavní atrakci odpoledne: Lucas, když už Porada dávno skončila, dostal a přečetl sms, kterou mu poslal Vašek Pravda, totiž že LPN vystupuje z fandomu. Připadlo mi, že z důvodů, které jsem buď nepochopil, nebo je ČS fandom nemohl nijak ovlivnit. Když jsme to se Zírou rozebírali, napadlo mě, že mu třeba někdo zavolal, že po celou poradu nikdo nezmínil ani Chotěboř ani FF.

■ 14. dubna zatímco já byl na Poradě, zbytek klubu navštívil Brněnské hraní v Klubu Univerzity obrany. Vyzkoušeli Cestu kolem světa za 80 dní, Královské rošády, Vlky a ovce a krátce i Mykerinos.

■ 16. dubna navštíveno filmové představení Horší už to nebude. Je to rozhodně originální a dobře zahrané, s několika vtipnými místy, ovšem příběh je na druhé straně spíš umělá konstrukce a musí se vypořádat se závěrem, který je jen „celkem dobrý“.

Marvin

● 16. dubna v RUR nacházím Irisu, ana nakupuje Gaimanova Nikdykde, svůj dobrý literární vkus prokazovala i tím, že hned dva kusy.

Honza Macháček mi něco nahrával na flešku, objevil zde adresář Eroticon 2007, pravil jsem, ať si přítomní fotky z Eroticonu prohlédnou, náhodou v adresáři bylo i pár rodinných snímků (Míšina devadesátiletá prateta, má sedmdesátiletá tchyně, já pospávající na nějaké oslavě a tak), Honza je prezentoval jako Eroticon a následující hodinu mu to sloužilo jako bohatý zdroj zábavy. Obávám se, že některé hlubiny lidového humoru mi už asi navždy zůstanou nedostupné.

Jiřina mi donesla povídky z CKČ, asi bude nutné uspořádat třídici večírek. Kruté jsem se jí „odmínil“ upříř ságu nějakého začínajícího (a doufám, že i končícího) neumětela.

Filip mluvil o redakci posledního vydání GRR Martina, když jsem pravil, že si RIP stěžoval na její úroveň, že to vyšlo skoro bez korektury, pravil, že je alespoň vidět, v jakém stavu RIP odevzdává překlady, co padesát stran, to nějaká chyba :-)

● 19. dubna mi Tunelář poslal mail o tom, že Brněnská literární revue RozRazil chystá číslo věnované SF, jsem zvědav, zda se mi z toho podaří vyvlíknout, nebo si nadělám další nepřátele. Večer se v Kratatitu mučím vzpomínáním na něco zajímavého, zábavného či důležitého z Porady, bych to předal přítomnému souklubí Syndrid Islingtonskému, které se dostavilo v nevidaném počtu cca patnacti fanů. Bohužel vedle hřímál nějaké zajímavosti ze svého bohatého života Vlado Říša, což mi trochu bránilo v soustředění, takže jsem si nevzpomněl ani na epizodu s sms-kou Vaška Pravdy o vystoupení LPN z ČS fandomu.

Jakub Marek mě informoval o chystané soutěži v oboru nanopovídka, na Jiřinu jsem hodil další čtení, poinformoval se o plánech našich dopisovatelek Janiny a Haniny.

● 20. dubna jsme s Evou Hauserovou uspořádali křest její knihy *U nás v Agonii*, v salónu restaurace Flamingo se sešla skutečně vybraná společnost, bohužel vybraná nejen Evou, ale opravdu nepříjemnými okolnostmi. Eva má po prodělané léčbě sníženou imunitu, takže Martin a Vilma Klímovi, stejně jako Hanička Janišová a přítelkyně Honzy Vaňka jr. raději ohleduplně zůstali doma a léčili si své kašlem provázené neduhy. Ale i tak se nás sešlo požeňaně: Eva již několik let chtěla poznat Františku Vrbenskou (a ta kupodivu dorazila, i když samozřejmě až jako poslední, když už jsme skoro nedoufali :-), já sezval Sanču Fülle, Jolanu, Honzu Vaňka jr., Richarda Podaného a Viktora Janiše, pak dorazili ještě Cyril Šimsa a Michaela.

Eva byla několik let dost mimo SF a v posledních měsících kvůli své nemoci vůbec mimo každé dění, museli jsme ji informovat o starých známých, co dělá JWP, co Franta Houdek, jak je to s návratem Klímových do Prahy a tak.

RIP skoro přesně po patnácti letech pokřtil další Evinu knihu, dokonce si navlékl modrou pásku hnutí Blankytných optimistů, kterou vymyslel ke křtu sbírky Hostina mutagenů.

Františka Vrbenská nám na příkladu časopisu věnovaného českému cukrovarnictví devatenáctého století líčila obtíže při katalogizaci a zpracovávání Časopisu chemiků českých věnovanému hlavně cukrovarnictví. RIP s Viktorem nás seznámili s nejnovějšími překladatelskými klíčky, Sanča vyprávěla o potížích s obecnou češtinou ve Strážci noci. Jolana navigovala (svého) Honzu, který pro ni měl přijet z Florence do Prahy 6, ale vzdala to, když dojel k Trojskému zámečku.

Honza se skvěle bavil nad nějakou úděšně přeloženou knihou o vojenských letadlech, ale to mu nebránilo polovinou operačního výkonu sledovat hovor, když jsem se při debatě o Magazínu Fantasy&Science Fiction zeptal, zda někdy česky vyšla Leiberova povídka o muži, který hrál v kostky s ďáblem, uvedl přesný svazek Hugo Stories včetně roku vydání.

Společně jsme zavzpomínali na Kurta Vonneguta, dost času se věnovalo japonskému Jiráskovi Jošikawovi, něco Jirko-

vi Kulhánkovi, pak jsme se dostali k propagaci a distribuci knih vydávaných menšími firmami, Eva připomněla smutný osud své knihy Blues zmražené kočky.

Určitě se takhle musíme sejít nad další vydanou knihou a musím přilákat i Honzu Poláčka, prvního autora a spolutvůrce edice PS, abychom byli kompletní.

■ **21. dubna** hostili A+A bramborákovou party. Na rozdíl od obdobné akce před čtyřmi lety byl tentokrát stanoven sraz až po obědě a nikoli v době oběda, což se ukázalo být poněkud netaktické. Takže množství zkonsumovaných bramboráků bylo poněkud menší, ovšem zase byly výborné koktejly. A došlo i na hry: Trans Europa, Coloretto a nově Hele, tahle ryba je moje!

Marvin

● **22. dubna** píšu pro RozRazil článek o vývoji české SF, ach jó.

■ **23. dubna** se uskutečnila autogramiáda Jiřího Gruse a jeho Volemana v brněnském Komixovém krámu (Pasáž Typos). Tentýž den navštívena sci-fi Sunshine a výsledný dojem je poněkud rozporný. Film kolísá mezi áčkovou variací na 2001: Vesmírná odysea a běčkovým Horizontem událostí.

Marvin

● **23. dubna** si v RUR kupuji knihu Ivanova válka, další doklad toho, že se v našem světě děly a staly věci, které by použité v SF činily knihu nevěrohodnou.

● **24. dubna** jsem na krátké schůzce s Honzou Poláčkem probíral výtvarno další knihy edice PS, v 18⁰⁰ vyzvedl Stáňu Lálovou v obchodě pod mou kancelář, kde si vyzkoušela, jaké to je na druhé straně pultu, a společně jsme se vydali na KJV, který pořádal vynikající přednášku Richarda Šusty *Kuba a její stará bota*. Život na Kubě musí být peklem pro lidi s IQ nad 80.

● **26. dubna** jak bylo minule Islingtonských nepočítaně, tak dnes se okolo stolu báli čtyři. Dal jsem jim pár lístků na Akademii, abych tam měl nějaké pomocníky, kdyby bylo třeba.

■ **27. dubna** pořádal Whisky shop první jarní ochutnávku, zaměřenou na skotskou Vysočinu a Speyside. Podávaly se: Glenburgie, Linkwood, Glenmorangie a Dalmore. Současně mohli účastníci ochutnat výborný ovocný koláč, obsahující pochopitelně whisky (recept je k nalezení i na webu Pochmurné neděle).

Marvin

● **29. dubna** bohužel beze mě probíhá přípravná schůzka nad scénářem Akademie, já jsem na venkově.

● **30. dubna** jdeme s Frantou Novotným a Lindou Kosatíkovou na Jistě pane premiére do Vinohradského divadla. Mně se asi ve tři čtvrti na šest zastavily hodinky, a tak jsem vesele zval hosty na sobotní Akademii SF a vyřizoval korespondenci, až jsem málem přišel pozdě. Všechno dobře dopadlo, dohnali jsme s Michaelou Frantu a Lindu ještě před divadlem. I představení bylo vyvedené, Linda ještě za bolševika pracovala na úřadu hlavního (nebo vrchního) likvidátora a pak strávila několik let na ministerstvu financí. Právila, že některá nařízení, např. o centrálním objednávání a odběru kancelářských potřeb, si ještě pamatuje, a pochvalovala si, jak díky této zkušenosti dobře rozuměla tirádám sira Humphreyho.

● **3. května** se u mě v práci zastavila Vilma Klímová s nejmladší ratolestí a donesla mi rukopis svého románu Jantarové oči. Nepochopil jsem přesně, kolik dílů špalek obsahuje, podle všeho první čtyři, ale má přes osm set stran.

● **4. května** dokončuji tisk materiálů pro zítřejší Akademii, kontroluji, že SFingy jsou už u Mirka Dvořáka, ujišťuji se, že všichni účastníci, které mám pozvat, přislíbili účast, a pak jen asi s hodinovým zpožděním domů, kde pořádám VUMScon, malý domácí con pro (mnohdy již bývalé) členy SF klubu BC.

Akademické šílení 2007

● **5. květen** Letošní Akademie byla skutečně náročná, první chybu jsem udělal již v pátek, s VUMSconem. Jít v den Akademie spát ve dvě hodiny po půlnoci, to poněkud předurčí další dění. Na druhou stranu jsme vstali tak pozdě, že jsme ani nepřemýšleli o tom zajít na Josefov na psí vycházku se Zdeňkem Lukešem (což si ale nedali ujít Standa Čermák a Martin Čapek, jak jsme se od nich dověděli po Akademii).

Po ranní resuscitaci, zkontrolování velkého kulatého razítka Akademie, poslední kontrole a zalepení obálek s výsledky jsme s Michaelou kolem jedné dorazili do Průmyslového paláce. Cestou do hlavního sálu se k nám připojili Miles s Adélkou z Islingtonu a pak už jsme potkávali scifisty na každém kroku, Richarda Podaného v hovoru s Tunelářem a Danou Krejčovou, Vilmu a Martina Klímovy se dvěma ratolestmi, Pavla Weigela ve stánku *Obce překladatelů* (ta nám poskytla klidné prostředí na podpisování a razítkování certifikátů, *děkujeme*), Ivana A'akšu, dovezl novou, moc pěknou Fantázii, Miloše Ferka, Juraje Maxona, Aleše Langeru s partnerkou, naši dopisovatelku Danielu Kovářovou se synem a asi dvě stě dalších. U Malajského stánku jsem zahlédl Jardu Olšu jr., jak konverzuje s povědomě vyhlížejícím gentlemanem a malým usměvavým asiatem (smí se to takhle psát?, slovo asiat používám ve stejném smyslu jako třeba Evropan či Američan, jen s tím rozdílem, že dotyčný pochází z Asie a vypadá na to ☺). Když jsem je míjel, povědomý gentleman zrovna říkal: proč vlastně mluvíme malajsky, když můžeme česky?, byli to Jardův otec a malajský velvyslanec v Praze.

Pak jsem pomohl Richardovi Podanému dovléci Sfingy do sálu, Mirek Dvořák zatím v autě začal rámovat certifikáty. Hlavní sál, jak jsme zjistili, byl opět prázdný a k dispozici o hodinu dříve, protože nepřišel John Irving. Musím příští rok Richardovi připomenout, aby zase zajistil čas po nějaké světové celebritě, už dvakrát se nám to takhle vyplatilo, ale letos jsme toho prakticky nedokázali využít.

Situace v sále byla nepřehledná do té míry, že i když jsem pár fanoušků předběžně požádal o pomoc, žádný nebyl na dohled (což ovšem neznamenal, že třeba nebyl nablízku).

Vedlo to k tomu, že Eva Aichmajerová vybalovala Sfingy z obalů (díky, Evo), místo aby s Richardem upravovali scénář podle aktuální situace. Tradičně pomocnou ruku nabídl Filip Gotfríd, byl pak za to potrestán torturou Richardovy vtipnosti na pódiu, Jolana Čermáková byla nemocná a Michaela trvala prohlídka Veletrhu déle než jindy, asi proto, že ač stánků bylo zhruba stejně jako loni, lidí v uličkách mezi nimi bylo nějak víc. Užil jsem si toho dost, když jsem se prodíral na stánek Mladé fronty pro novinářské výtisky. Cestou jsem potkal paní Danu Kalinovou, ředitelku Veletrhu, zase mě poznala první :-), Terezu Brdečkovou (kde jsou ty skvělé časy loňských Slavoňovic), M. Viewegha, historika Dušana Třeštika, sexuologa Radima

Uzla a ministra zahraničí knížete Schwarzenberga.

Konečně jsou knihy doneseny, Sfingy vybaleny, obálky a zarámované certifikáty seřazeny v souladu se scénářem, stoly na svých místech, minerálka pro účinkující na stolech a můžeme začít.

Eva Aichmajerová má kožené minišatičky (mě ale mnohem víc zaujal její úžasný, se Sfingou ladící účes ve stylu antického Egypta) a říká, že si je oblékla, aby udělala radost té paní (Darth Zíře), která kritizovala její loňské ošacení, najmě červenou podprsenku. Na úvod to bylo vtipné, ale jako i k ostatním vtipkům se i k tomuto scénář důsledně vracel alespoň o jednu více, než se mi líbilo. Příště, prosím, každý vtip jen jednou, chytí-li se něčeho hosté, případně vystupňují-li to, tím lépe, ale nedosahujeme toho násilnými prostředky :-). Však jsme také pro samé vtipkování nakonec nedodrželi minutáž. Doufáme, že to bylo dáno hlavně tím, že Richard byl po chřípce, a že příště bude vše jenom lepší.

První sadu cen předala Vilma doprovázená svými staršími dcerami Hedvikou a Bětuškou. Všem to slušelo, holky se nestyděly a pomáhaly na pódiu tak zdatně, že až po jejich odchodu vyšlo najevo, že na pódiu nemáme žádnou líbáčí dívku, pomocníci na podávání cen, certifikátů a obálek s výsledky. Koho by napadlo, že Richard nepřivede některou ze zástupů děvčat, jež má na každém prstu.

Po Vilmě předal tři ceny Filip Gotfrid, nepřítomného a podle všeho nemocného Jirku W. Procházku důstojně nahradil Antonín K. Kudláč, potom na pódium vystoupila Eva Hauserová, následovaná Ondřejem Neffem a Jaroslavem Olšou jr.

Pro ceny si chodil hlavně Martin Šust, krom několika, které byly psány přímo na něho, jež k odběru cen pověřil jak Laser, tak Triton. Po čase, aby to nebylo tak jednotvárné, již moderátoři zvali na pódium Martinovu přítelkyni Bohunku. Jednou z mála oceněných nešustovských výjimek byl Jarek Mostecký za Nejlepší povídku, Bob Svoboda za Nejlepší SF a fantasy, Tom Němec za Nejlepší časopis/médium, Ondřej Neff za Původní román a málem bych zapomněl na Ondřeje Jireše za Knihu roku. Takže to vlastně až tak jednotvárné nebylo.

Všichni předávající i ocenění si výborně a víceméně vtipně poradili se základními otázkami moderátorů, Eva pak dala k lepšímu historku o tom, jak se na ni jako na moderátorku Snídaně s Novou (či podobného pořadu) mailem obrátil Jaroslav Olša jr. s návrhem propagace výstavy afrického umění. Když to dočetla k podpisu Velvyslanec ČR v Zimbabwe, pomyslela si něco o tom, že takhle se z ní telefon ještě žádný pošuk vylákat nepokusil, a mail smazala. Dost jí pak vyděsil pohled na Richardův scénář, kde zjistila, že dotyčný Olša skutečně existuje a bude jedním z účinkujících. Na místě vše Jarodovi vysvětlila a na důkaz

pokání mu zavázala střevíc. Takováto epizodka myslím vydá za spoustu vtipků, když už jsme zjevně přetahovali, připadlo mi závěrečné upozorňování na Richardův krůvák nejen zbytečné, ale i neprofesionální.

Necelá půlhodinka, která zbývala do odchodu k O'Brienovi, byla rovněž hektická, obvykle tam stihneme zhodnotit Akademii, promluvit se známými, které potkáváme jen jednou za rok, já třeba vybrat předplatné od obzvláště zpzdilých čtenářů, tak alespoň já letos v tom houfu nestihl skoro nic.

Promluvil jsem po čase s Ondřejem Neffem, ten přes suverenitu, s jakou odpověděl na otázku, proč si myslí, že dostal cenu Akademie v kategorii Původní román (Nejspiš, protože jsem nejlepší), s cenou asi moc nepočítal, protože pak měl dost problém, kam a jak SFingu a certifikát umístit na motorce. To by se dalo vysvětlit tím, že pověřený člen Akademie, který jej na vyhlášení pozval, nejspíše mluvil jen o jeho úloze předavače cen, proč si pak ale nevezl brýle? (Řečeno volně s Dännikenem, to jsou ta velká tajemství vesmíru, která nás nikdy nepřestanou vzrušovat :-).

Leonard Medek si povšiml tradičně nízkého zájmu novinářů a ptal se, proč platit vysoké vstupné Veletrhu, když to v tom-

to směru k ničemu není. Akademie by se nad tím mohla zamyslet, ale před tím by bylo třeba zjistit, kolik by například stál pronájem prostory s obdobnou kapacitou jinde. Obávám se, že tak daleko Leonardova kritika nedojde.

K O'Brienovi jsme s Michaelou jen nakoukli, zda Martin zlákal dostatečně oslavujících vítězů, akademiků a přihlízejících fanoušků, aby naplnil rezervovaných třicet míst, a když se ukázalo, že víc než bohatě, jeli jsme se domů dospat.

Jen pro formu jsem tam Pechymu a Pagimu vytkl, že na Sardenu chybělo oznámení o vyhlášení cen, a nic jsem nedal na chabé námitky, že nedostali tiskovou zprávu připravenou k otištění, oba jsou členy Akademie a tak vedle několika pochybných práv mají i nezadatelné povinnosti. ☺

Fakticky ale žádná další propagace nebyla třeba, jak na Veletrhu, tak na Akademii bylo rekordní množství návštěvníků. Nashledanou za rok.

Zdeněk Rampas

Eroticon 2007

Již pátý ročník Eroticonu, tedy akce zaměřené na erotiku a sex ve sci-fi a fantasy, se konal 25. března 2007 v žižkovském Jet Clubu.

Prostory byly malé, jeden by řekl, že pro tuto akci přímo příhodné. Mně osobně to tam připomínalo jistou středověkou krčmu na Malé Straně, kde bylo sice ještě méně místa, ale i tam to mělo jisté tajemně magické kouzlo. K erotice má magie velmi blízko a i ta con samozřejmě provázela.

Zahájení celé akce proběhlo v deset dopoledne. Těšit jsme se měli například na vyprávění o ženách v životě Julese Vernea a Karla Hynka Máchy. Nechyběla ani exkurse do budoucnosti i současnosti erotiky a sexu či magický pohled na věc s několika radami, jak si přivolat životní lásku nebo jak sex patřičně ozvláštnit.

Mezi hosty nechyběly například spisovatelky Františka Vrbenská, Ivana Kuglerová nebo Petra Neomilnerová, dále Zdeněk Rampas, Jitka Splitková a další.

Usadila jsem se až dozadu, na jednu z pohodlných sedaček, kde jsem později málem usnula (ne snad pod vlivem přednášek, ale čistě z lidské únavy) a rozhodla se, že tam strávím celý den (nebo alespoň jeho velkou část).

Ve čtvrt na jedenáct se rozjela zajímavá přednáška o *sci-fi a fantasy malířích*. Obrazy spoře oděných žen v náručích podivných monster se střídaly jeden za druhým a musím říct, že (bude to asi tím, že konkrétní malíře neznám) tam nebylo nic, co by se mi vyloženě nelíbilo. Ono proč ne, ženy, jimž to nejdůležitější zakrývá jen důmyslná zbroj, v ruce se zbraní, u které se šfoural musí zamyslet, jak ji vůbec unesou, prostě do žánru patří.

Dál následovaly přednášky dvě, a to *Erotika trochu jinak* Martina Corna a *Ženy v životě Julese Vernea* Lukáše Doubravy. Z nich jsem pochytila jen střípky, neboť jsem se trochu zapovídala.

Následovala pauza na oběd a po ní již čtení Zdeňka Rampase *Sex a erotika v české sci-fi a fantasy*. Vyslechli jsme krátké úryvky z knihy Jana Weisse, od nějž pravděpodobně znáte *Zrcadlo, které se opožďuje*, ze kterého pocházel jeden, snad možná trochu tajemně důmyslný erotický obraz jednoho večírku. Dále padla zmínka o jeho další knize, a sice *Domu o tisíci patrech*.

I Ludvík Souček uměl zajímavě podat erotiku. Musela jsem si jen povzdechnout nad tím, jak ona z mého pohledu starší generace autorů uměla krásně pracovat s naší mateřštinou. To, jak piší leckteří dnešní spisovatelé, je jen slabý odvar toho, jak okázale oni uměli pracovat se slovy.

Asi nejvíce na mě zapůsobil úryvek z prvního dílu *Valhaly Františka Novotného*, z něhož jsem se dozvěděla, jak to chodí, když si Valkýra přijde pro duši bojovníka. Velmi barvitě a detailně popsán osud hrdiny, byl vážně poutavý.

Intimního Máchu Martiny Bitnerové jsem opět zčásti propovidala z kolektivem na sedačce v rohu. V přednášce šlo o pohled na vztahy, život a dílo tohoto českého romantika, na jeho náhled na ženy, v němž se mnoho nelišil od názorů dnešních mladých mužů.

Následoval *Sex v budoucnosti* Jitky Splitkové, která nastínila pro mě snad trochu nepříjemný obraz kontroly a absence soukromí. Tedy alespoň to jsem si z toho odnesla, neboť nadešel naprosto nečekaný čas pro jarní únavu. Za to se omlouvám.

Zato u další přednášky bych nedokázala pospávat ani omylem. Čarodějky Františka Vrbenská a Petra Neomilnerová nám představily pár magických triků na získání protějšku a obohacení vztahu. On už samotný název přednášky *Osvědčené, extravagantní a svůdné! Magické recepty na přivolání/zapuzení lásky*, mluvil za vše.

Čarovat se dá opravdu se vším, od svící (určitých konkrétních barev), přes provázky - vázání uzlíků a odříkávání formulek, plus zapojením fantazie k upevnění kouzla, až po rituál nad toaletní mísou sloužící k poznání tváře svého budoucího milého.

Po rozverném odpoledni přišla Ivana Kuglerová, která nás trochu zchladila přednáškou o pedofilech.

V místnosti vedle (tedy u fotobálku) se konal výtvarný workshop a mezi některými oblíbenými bodypainting.

Divadelní představení Jakuba D. Kočího bylo poslední částí programu Eroticonu, ze které jsem viděla alespoň začátek.

V části, které jsem se už neúčastnila, neboť jsem spěchala na skoro poslední autobus domů, měla podle programu vystoupit česká skupina *Hakka Muggies* se svým repertoárem středověké a kytarové hudby.

Dále se losovala tombola a skutečně skvostné erotické ceny, mezi nimiž nechyběly například knihy, ale také různé erotické pomůcky, CD či spodní prádlo.

Příští rok, právě proto, že oslava pátého výročí byla spíš taková komorní, bychom se měli těšit na něco většího.

Tak to jsem zvědavá

Pořadatelka Eroticonu Irisa (vlevo)

ad Kuglerová – Eroticon 2007

Na nedávném pátém setkání příznivců erotiky, nazvaném Eroticon 2007 (25. března v žižkovském JetClubu) byl bohatý program (viz zde: <http://www.eroticon.us/>), který jsem opět prošvihl, neboť ve svém věku dávám před erotikou (a sexem) přednost bojovým uměním (ostatně, moc se to neliší), takže jsem zmíněný weekend strávil v Budějovicích na semináři lai-dó (vedl japonský mistr Ryúičiró Akai, 4. dan laidó).

Nicméně můj dobrý přítel Martin B. C.* , který mě nezapomíná informovat, „popularizovat“, skandalizovat a eroticky předbíhat na všech conech, mě i tentokrát nezapomněl upozornit na zajímavou přednášku *Čím se liší pedofil od učitele? (aneb tajná zákoutí pedofilovy duše)*. Podařilo se mi z vlaku od Budějovic dorazit na Žižkov (a dokonce ještě stihnou přednášku Františky Vrbenské a Petry Neomillnerové *Osvědčené, extravagantní a svůdné! Magické recepty k přivolání/zapuzení lásky*).

Ivanka Kuglerová odpřednášela své téma v sedě na přednáškovém pultíku a celou přednášku eroticky klátila pravou nohou, takže jsem byl zkraje nervosní, zdali tím projevuje obavy z toho, že by se na ni mohl nějaký přítomný pedofil vrhnout, neboť ve své minisukni, novém erotickém účesu a výrazně adolescentním (černém) převleku tudíž přitažlivá pro všechny pedofily, anebo si tak udává tempo přednášky, kterou hodinu odmluvila z listu, bez zaváhání či zadržování. Občas jí zavibroval mobil, což vtipně komentovala, a z publika se pochopitelně ozvaly nářky na různorodost vibrátorů. Stejně vtipně komentovala poznámky z publika („zajíček nebude rušit svými představami, kam se co zasunuje“). Úroveň přednášky byla „populárně vědecká“ v tom nejlepší smyslu a obdivoval jsem schopnost Ivanky mluvit tak spatra; teprve po přednášce mně M.B.C.* potvrdil podezření, že Ivanka studuje klinickou psychologii.

Ivanka velice přesně uvedla na pravou míru termíny „pedofil“, „sadistický pedofil“ a prostý gauner-vrah, a nešťastný přístup veřejnosti k „normálním“ pedofilům, kteří patří k té první kategorii. Její diagnostický rozbor této sexuální úchytky (někteří by řekli sexuální orientace) byl brilantní. Taktéž její

poznámka, aby se posluchači netěšili na fotografickou dokumentaci, neboť by se vymykala českým zákonům.

Tato její přesná klasifikace by mohla posloužit mediálním komentátorům, laickým popravčím a všem povrchním soudcům k zamýšlení a přehodnocení povrchních odsudků.

Po přednášce jsem čekal kvalifikovanou diskusi, ale jak už to při těchto setkání bývá, ozvaly se jenom příspěvky o vlastních zážitcích (jedna dáma vzpomněla na retardovaného chlapce, který ji jako malou dívenku adoroval, dlouhá léta se staral o děti

v sousedství, aby ho nakonec společnost „ukamenovala“ a nechala umřít v opovření a hanbě hladu v jeho bytě). Františka Vrbenská potom vstoupila do diskuse s příběhem matky, která podezřela své děti a sebe v rámci rodiny blbého manžela, otce, bratra – nicméně její příspěvek do diskuse byl „mimo téma“). Chtěl jsem přičinit vlastní poznámky, ale jako plachý muž jsem se nakonec nepřihlásil. Což činím nyní prostřednictvím Interkomu a laskavostí šéfredaktora Zdeňka Rampase.

Snad mé poznámky poslouží jako ilustrace k dané přednášce a k pobavení laskavého publika.

Hluboce se mi do paměti vryl jeden úryvek z formativní knihy manželů Pondělíčkových *Lidská sexualita* (Avicenum, Praha 1971). Jedná se o kauzu, která se poněkud vymyká z „pedofilie“, jak ji vymezila Ivanka, ale snad ne tak docela:

Provinilci, vyhledávající mladistvé od 12–15 let, patří do jiné kategorie než praví pedofilové, protože jejich oběti jsou (zejména v nejvyspělejších civilizacích) zpravidla fyzicky a často i duševně zralé. Dívky si v tomto věku začínají uvědomovat své půvaby. Často vypadají starší, než jsou. Líbí se a s potěšením objevují moc svých půvabů. Přitom vůbec nedovedou předvídat důsledky svého chování. Jeden z dotázaných vězňů se dostal před soud kvůli třináctileté dívce. Když se s ní seznámil, byla nalíčená, měla vysoké podpatky a pila... Usoudil, že je „k máni“. Podruhé ji uviděl u soudu. Komentoval to těmito slovy: „Když jsem ji podruhé u soudu viděl s copánky a s panenkou v náručí, pochopil jsem, že jsem ztracen.“ (Tento úryvek věnuji dívce z Eroticonu převlečené za andílka).

Leonid Křížek a Bf

Anděl, oživlá ilustrace k Zrcadlu, které se opožďuje, Jan Weiss snad promine :-)

V knize Pondělíčkových je řada poznámek o vztahu jiných než atlantické civilizace k sexu dětí, nepochybují, že Ivanka o těchto kulturních rozdílech ví, ale její přednášku by to asi neúnosně prodloužilo (já bych si nestěžoval...). Civilizace, kde je praktikování sexu s dětmi běžné, neodpovídají evropským standardům. Sexuální vývoj dětí a mládeže v těchto kulturách je možná méně škodlivý vůči psychickému zdraví dětí, ale z evropského, resp. atlantického hlediska je prostě nepřijatelný. (O tom, že se jedná přece jen o určité potlačování přirozené sexuality svědčí to, že v některých zemích existují hnutí za práva dětí na sexuální život!)

Ivana K., nohou kývající

Nikdo nepochybuje o tom, že děti mají sexuální prožitky, a Ivančino konstatování, že je málo (usvědčených) pedofilů mezi ženami, o tom svědčí; nejenom Pondělíčkoví píší o tom, jak ženu ipsuje tření penisu tříletého syna o její ňadro (o tak pedofilním harašení kojenců, jako je tření rtů o bradavky, nemluvě) či o podobném laskání synů matkou (jak říkala Ivanka, nikdo nemůže trestat ženy za to, že líbají, laskají, hladí a vůbec se dotýkají dětí). Ach, my muži, jak to máme těžké!

Připomíná mi to jednu (hnusnou) anekdotu (zkrátím): Říká devítiletá holčička spolužačkám: *tak mi ten úchyl na pískovišti pořád nabízí čokolády za pohlázení, pošimrání, políbení – ten než mě ošuká, tak snad dostanu cukrovku!*

Dalším skvělým svědectvím na dané téma je dopis čtenáře britskému časopisu Forum, který se sexuologova dotazoval: *Zajímalo by mě, jestli někdo byl obětí podobného harašení stejně nenasytné ženy, jako se to přihodilo mně? Když mi byl asi deset, svěřili mě pracující rodiče do péče jedné venkovské ženy. Ta mě jednou přistihla, jak masturbuji nad pornografickým časopisem (byla to mohutná, asi 25letá žena, jejíž manžel sloužil v zámoří a o ní se říkalo, že je trochu promiskuitní). Zamkla dveře a řekla mi, že mě odnaučí takovým způsobem zneužívat své tělo. Přitiskla se na mě a začala mě masturbovat; nepřestávala mluvit o tom, jak se špatně chovám a jaké by to mělo následky, kdyby to řekla mým rodičům. Během tohoto*

procesu jsem měl asi dvě nebo tři ejakulace. Poté, co mě celá zrudlá zlíbala, odešla s tím, že už nic takového nesmím dělat. Na otázku tohoto čtenáře, zdali něco podobného zažil, odpověděl sexuolog, vedoucí příslušnou rubriku časopisu, toto: *Ne, ale moc bych si to přál.*

Inu, o pedofilii by se dalo říct mnohé. Pokud jako laik mohu shrnout pro a proti, vypadlo by to asi takhle:

PRO:
Lidé mají sexualitu vrozenou, i děti projevují známky sexuálního chování. Takovému chování se zpravidla nebrání, pokud

není vyžadováno násilím. Mají právo zacházet se svým tělem, jak chtějí. Tresty, zákazy, pruderie je psychicky poškozují. Mnohdy si sexuální „harašemi“ užívají stejně jako „pachtel“.

PROTI:
Děti mají právo zacházet se svým tělem, jak chtějí, tudíž nikdo je nesmí k ničemu nutit. Děti jsou vydány na milost a nemilost svým rodičům a učitelům, tudíž tito nesmějí své pravomoci zneužívat. Děti si musejí vyzkoušet „řeč těla“, verbální komunikaci, sexuální signalizaci, a žádný dospělý toho nesmí zneužít. Dětská sexualita je přirozeným projevem tělesnosti. Její rozvinutí do rámce důvěrných vztahů, lásky a emotivních vztahů nesmí být narušeno. To je přirozené právo dětí a mladistvých.

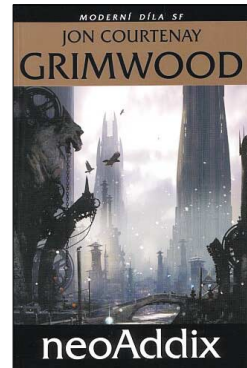
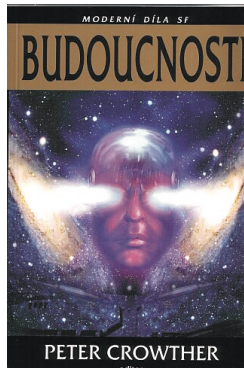
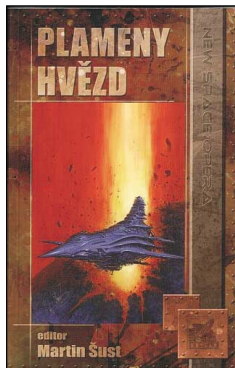
Děti, které mě budou provokovat svou sexualitou v barech, před školou či během výuky angličtiny, nedostanou bonbóny.

Leonid Křížek

* Martin „Babička“ Corn, který mě požádal, abych ho nejmeno-

val

.....

Lasert uvádí

Nehvězdný nebulvár čili „vzhůru na chalupu“

A to rovnou do západních Čech, kousek od Rokycan. Cestou opět mívám nádherný pohled na Plzeň – opět v duchu pozdravím Dárečka. Raduju se přímo dětinsky – jako pokaždé, když mířím do kraje dětství a malin nezralých. Nadchází Velikonoční pondělí a vytožený výlet na Sv. horu, tedy do Příbrami. Kdo ze čtenářů pomíjí zeměpisně politické podrobnosti, tomu si dovořím připomenout, že z Rokycanska, kde jsem minula odpočívat v lůně přírody, eventuálně cosi uhrabat, ba i zasadit, jak chalupáři neví proč dělají, je to do Příbrami vzdušnou čarou asi třicet km. Po silnici, to je jiná. Auto jede, spaluje benzín, který není zadarmo – a cíl je pořád kdesi daleko. Za tuhle anomálii, která obnáší asi dvacet km navíc, nenesou odpovědnost emzáci a jinak zakřivený prostor. Vina leží na vojsku, na prostoru, který armáda zabrala už kdysi a kam rozumný civil neleze, jak my, dříve domorodci, nyní pamětníci, dobře víme.

V Hořovicích mi na duši, jinak rozveselenou díky krásnému počasí, usedaly chmury. Tohle městečko si jako zázrakem udrželo něco málo ze svého dřívějšího, jaksi starosvětského půvabu. Já se v duchu vracela v čase. Uvědomovala jsem si letitou nedotčenost brdských lesů, které jsme objížděli tak širokým obloukem. Vždyť v hlubokých, téměř pohádkově neprostupných tajemných hvozdech můžou existovat i živočichové doposud záhadní, např. trpaslíci a rusalky – na místech, kam lidská noha tak dlouho nevstoupila. Vojáci mi totiž nikterak lidští nepřipadají, nechť tato odrůda pozemské fauny promine. Taky mě napadlo, že naši zelení budou asi jinak zelení než ostatní, co jich po světě běhá. Kdyby byli normálně zelení, museli by se plánovanému průniku Američanů do jednoho z nejpěknějších koutů naší země vzepřít. Protože, vážení, radary, to není jenom ta koule, co nám ukazují na propagačním fotu. Před mým vnitřním zrakem se odvíjel film, z něhož mi přeběhl mráz po zádech: Po Jincích se chlapácky potácí americký seržant objímající děvku bujných tvarů, žvýkající žvýkačku a volnou dlaní svírající pikslu s colou. Dotyčný se sune k americké vojenské základně, plně seržantů a dalších vojenských osob. Základna vznikla hned u letiště, které je pro podobné aktivity nezbytné. Jak jinak by si američtí občané udrželi kontakt s domovem, dostatek coly, žvýkaček a rychlé zásobování? Základna s domky, postavenými v americkém stylu, pro rodiny amerických zaměstnanců a vojáků, to všechno musí být postaveno na místě, kde do té doby rostl ten nejnádhernější, hluboký a pro kolemjdoucího zcela neprostupný les. Takový, v němž je kapradí jako zelená krajka a vítr mezi kmeny hraje stejně krásně jako ty nejúžasnější varhany. Mech je tam zelený a měkoučký – takový koberec, který se neošlape. Je stvořený k rusalcím odpočívání. A všes kvete drobně, ale moc, je to pastva pro oči. Máme málo tak hezkých věcí. Konzumní společnost je nenabídne.

Pro severní Čechy plyne z radarů v Brdech jedna naděje: že by se prostitutky od silnic mohly přestěhovat do okolí americké základny. To pak už zbývá jediná možnost – že se Blaničtí rytíři probudí a jejich velitel, sv. Václav, se konečně pořádně naštvě.

Jeli jsme přes Felbabku a já zase vzpomínala. Ani soustavná četba SF nechrání člověka před sentimentalitou. Vždycky o pouti, tedy první neděli po sv. Anně, připravila babička bramborový salát a řízek. Odpoledne se ve dveřích objevila její sestra. Byla usazena na židli, postavenou doprostřed kuchyně – tak mohla babička návštěvy nejlíp vyslyšet. „Ona přišla přes les,“ bylo mi vysvětleno a já pochopila. Prateza z Felbabky vyšla ze zahrádky a vstoupila do lesa, kde na každém desátém stromě viselo zřetelné sdělení, že toto je vojenský prostor. I nasedla na kolem letící dělostřelecký granát, aby v pohodě přistála poblíž babiččina plotu. Když posvačila ten řízek, odebrala se stejnou cestou zpátky. Dodnes jsem přesvědčená, že jinak se to odehrát nemohlo.

Neměly by vzpomínky nynějších dětí vypadat jinak? Otázka, na kterou se neodpovídá. V tomto čase a na tomhle místě na Zeměkouli určitě. Rozdíl mezi vládou, která naši zemi strčila do výprodeje v šedesátém osmém, a vládou, která s námi hodlá kupčit teď, je jediný – ta současná to udělat nemusí. Alespoň doufám. A taky vím, že je nás hodně, komu houby záleží na bezvízovém styku s USA – ty Brdy jsou nám bližší a máme je radši.

A jsou tady i zkušenosti: Kdo žil v Boleslavi, v níž našli takéivé zalíbení Sověti, ví, o čem je řeč. Kdo se někdy pokoušel usnout v sousedství domu sovětských oficírů, odkud odcházel borci, ožralí jako carští důstojníci, kteří se neúnavně a jako na potvoru pod oknem ložnice třeba i několik hodin loučili s dívkou nevalné pověsti a hrubého hlasu, ten porozumí. Z obyvatel zmíněné lokality se v pátek stávali zombie, aniž by bylo třeba použít vůdů. A to se po nich žádalo zapojení do pracovního procesu a usilovné budování naší socialistické vlasti, čili toho, co bude po pár letech rozkradeno a vytunelováno. Dovolávat se respektu k nočnímu klidu na úřadech? Šmankote – vždyť tady se jednalo o důstojníky spojenecké armády! A jak je známo – my si spojenců vždycky považujeme – tedy naši představitelé rozhodně.

Když tak sleduju tu nenápadně nápadnou snahu o zmanipulování veřejného mínění, nějak se mi žaludek svírá nad podmínkou normalizace. Že by odborníci z oné podivné éry ještě přežívali? My, kteří víme, co znamená termín Velký bratr, bychom se měli oprávněně bát. Není to jenom o tom, že radarová základna jistě vzbudí nevráživé pocity v srdcích nepřátel majitele onoho zařízení. Jde i o to, že slovo demokracie by nemělo být bezobsažné a vůle lidu zanedbatelná. I o tom nám SF hodně říká, však Velký Komanč dobře věděl, proč nebýt tomuhle žánru nakloněn.

Abych nezapomněla – Sv. hora byla úžasná jako vždycky a její návštěvu vřele doporučuju i ateistům. Zvláště, pokud je napadne propadnout touze po blízkosti Amiků. Jen si ten kraj kolem Brd pořádně prohlédněte, vážení. A pak si, jen tak pro pořádek, vyjed'te na sever, na Jezeří. Kdo koukne dolů do kraje a nestane se zaníceným ekologem a obráncem každého pěkného kouta v naší zemi, ten je nepochybně slepý – případně zaslěpený.

Libuše Čermáková

KVARK

3/2007

ZAVŘELO SE JEDNO ÚŽASNÉ KUKÁTKO

Vybavuje se mi pasáz z Grotesky, kde se za pomoci jakéhosi patřičně bizarního přístroje komunikuje se záhrobím. A v tom záhrobí si duše zesnulých ani nelebedí v Ráji, ani neúpí v pekle. Je to místo tak nebetyčtě otravné, nudné a nezajímavé, až si vyslouží přezdívku „krocení farma“. Tak jen doufám, že ta krocení farma není prognóza, ale umělecký obraz. A pokud prognóza, tak zase doufám, že v tomhle punktu byl Kurt Vonnegut vedle jak ta jedle. Protože ať už to se Zubatou je, jak to je, hodní a laskaví lidé by si zasloužili klid a mír a spočinutí věčně.

Praha, 14. dubna 2007

Richard Podaný

Tak já se přiznám rovnou a bez mučení. Ačkoli jsem se, když jsem byl mlád, Kurtem Vonnegutem zaklínal napravo i nalevo. Ačkoli jsem na každou jeho knížku čekal jako na smilování. Ačkoli jsem v té bezvodé poušti z nedostatku lepších zdrojů dva jeho romány přečetl V RUSTINĚ. Ačkoli jsem si kvůli němu, kvůli němu samojedinému já stydlin koupil u stánku Playboy, protože tam s ním bylo interview. Ačkoli jsem zkrátka byl jednou hlavou z toho mnohohlavého davu, díky kterému dostal tu přelepku „kultovní autor“, posledních zhruba patnáct let jsem se na něj díval krapet jinak.

Jak jinak? Říkal jsem si: ač to je divné, asi je opravdu možné, že vás jako autora doba předjede jak TGV a nechá stát zklidnělého u cesty. Asi je vážně možné, aby někdo byl ústy své doby, nějakých dvou tří generací, a pak najednou zůstal stranou. A asi je v tom opravdu cosi nehmotného a zvláštního, protože když Vonnegutovy romány z 90. let rozpitváte jak žábu v hodině biologie, nenajdete nic, NIC, pro co by měly být „horší“ než jeho základní díla z předchozích dvou dekad.

Tak tohle všechno jsem si myslel. Pokud vám to připadá mylné a zabolelo vás to, omlouvám se. Pokud vám to připadá jen netaktní, neomlouvám se, podle mě je právě k takovéhle chvíli patřičná upřímnost a ne nabubřelé proslovy.

A teď Kurt Vonnegut zemřel. Jak by snad řekl sám, jeho kukátko se zavřelo a on se znovu stal chomáčkem nerozlišené nicoty. Vletěl do chronosynklastického infundibula, ze kterého se už nevrátí. Opustil dočasné zaměstnání „Být živ“ a vrátil se k trvalému zaměstnání „Být mrtev“. A sotva jsem se to dozvěděl, začal mi scházet a mně došlo, že místo něj někde v sobě mám lehce, leč nepříjemně pobolívající prázdno. Proč to, když podle té mé necitlivé teorie tu už vlastně coby hlas své doby, coby mluvčí někdejší reality nějakou dobu nebyl?

Snad to nebude znít surově, když odhadnu, že i svou smrtí mi Kurt Vonnegut prokázal službu, poslední z mnoha dobrých služeb: předvedl mi, že smrt nejen umí udělat ze živého člověka mrtvého člověka, ale taky že dokáže proměnit mrtvou modlu v živou osobnost. Protože jak máchla kosou, jako by rázem opadaly všechny ty povrchní publicistické nálepky o kultovních autorech a mluvčích své generace, ačkoli do té vteřiny vypadaly, jako kdyby se rozhodly zůstat přilepené navěky. Jedním chlístnutím se smyly a odletěly všechny prvoplánové zvěsty (píšu to s plným vědomím toho, že pár jsem jich nejspíš spáchal sám ve člancích či textech na záložky jeho knih) o kritikovi Ameriky a moderní technické a konzumní civilizace vůbec, a zbyl Kurt Vonnegut, spisovatel-humanista, Karel Čapek z Indianapolisu, moudrý a dobrý člověk.

Doblikala hvězdička

V roce 1985 to bylo jako zjevení. Stáli jsme ve frontě před nevelkým knihkupectvím Karla Čapka, každý obtížen hromádkou knih, ovšem jen ti šťastnější měli všechna vydání jeho českých překladů; po takových Jatkách č. 5 jste se museli dlouho pít po antikvariátech. Pak na vás přišla řada, stáli jste před krčícím se kudrnatým dlouhánem, který na vás blýskl pohledem zpod obočí, přidal úsměv a do knihy kromě podpisu přidal hvězdičku.

Znalci vědí, že to vlastně nebyla tak docela hvězdička. V jeho knihách se objevuje na několika místech, vždy s jasným upozorněním, že se jedná o řítní otvor. To je esence Vonnegutova psaní. Svět je tragikomický. Spousta věcí v něm je zároveň hvězdičkou i řítní. Je na každém z nás, jak si to přebere. Pro nás návštěva velkého spisovatele v Praze znamenala moc. Jako by nám velký svět dal najevo, že s námi tak nějak trochu počítá. Že mu nejsme někde u... hvězdičky.

Také Vonnegutovy knihy znamenaly hodně. Čirý zášleh moderní americké literatury, neředitel dávkou naprosto originálního autorského stylu, tak svůdného, že řada zdejších spisovatelů má dodnes co dělat, aby Vonneguta nenapodobovala příliš okatě. A nepřidávali na konec vět jeho oblíbené „Haj hou“.

Vonnegut se několikrát vyjádřil, že spisovatel je jako kanárek, kterého horníci spouštějí do dolu, aby zjistili, zda je vzduch dýchatelný. Kanárek Kurt nám zpíval smutné písně o tom, že svět může být i dost zoufalé místo k žití, pokud se nenaučíte jeho absurditě smát.

Ivan Adamovič

Tří otázky pro Kurta Vonneguta – exkluzivně pro náš list

Kurt Vonnegut přiletěl do Prahy v noci z 28. na 29. března 1985. V Praze tehdy právě začínalo jaro (týden potom zase skončilo a začala zima), tramvaje jezdily úplně normálně, ulice byly rozkopané stejně jako jindy a lidé se mezi sebou obšťastňovali přihloupými březnovými úsměvy.

Pak přijel.

Stejně bych reagoval, snad jenom kdyby k nám přiletěl John Lennon, ale ten už je po smrti. Kurt Vonnegut je velikán sci-fi i „velké literatury“ a takoví lidé k nám ze světa každý týden nejezdí (i když, výjimečně, pouhé čtyři dny po něm přijel Styron).

Zjevil se toho dne na chodníku před Čapkovým knihkupectvím, kde měl podepisovat své knížky, jako cherub, archangeł zlatoskvoucí a velekněz blankytnými křídly opeřený, třeskl dveřmi svého (nebo velvyslancova) Forda (nebo čeho) a vstavil se našim pohledům. Zde jest, co jsme spatřili.

Předně Kurt Vonnegut vypadá úplně jinak než na té jediné fotce, která byla u nás otištěná na obálce Grotesky a Snídaně šampiónů. Vypadá totiž úplně normálně. Na tom snímku je zbrázděná tvář člověka trpícího právě silnými průjmy. Je to mi-zerná fotka. Pan Vonnegut má tvář příjemnou, hladkou a vyrovnanou.

Jeho pohyby jsou opravdu trošku (a zajímavě) nekoordinované, jak ostatně ve svých knížkách psal. Při chůzi se houpe jako medvídek (takhle nějak prý chodil Jan Weiss) a vrhá kolem sebe pozorné a laskavé pohledy. Pokud někdo čekal, že bude na každém kroku trousit „haj hou“ a „so it goes“ ve žvatlavém českém překladu, byl zklamán. Pan Vonnegut hovoří úplně normálně jako každý jiný člověk.

Vonnegut měří něco ke dvěma metrům. V Čapkově knihkupectví ho posadili ke stolu vysokému asi půl metru. Mrzí mě, že jsem ho neviděl, když se za něj pasoval. Hezké to ale bylo, i když seděl: aby se do nábytku vůbec vešel, stylizoval své nohy do „dvě zkřížené hokejové hole“, což v předvečer mistrovství světa v ledním hokeji (za účasti USA) vypadalo jako varovné memento.

Podpis Kurta Vonneguta je výtvarné dílko, které snese paspartu a rám. Aby nebylo pochyb, že tento klíkyhák je skutečně autogramem, přimalovává Vonnegut dospodu identifikační prdýlku-hvězdičku, kterou taky známe ze Snídaně šampiónů. Napadlo mě nové přísloví, které dokonale sedí: „Podle šatů poznáš pána, dle prdýlky Vonneguta.“ Není na tom nic směšného, protože je to pravdoucí pravda, stejně jako Vonnegut nepíše směšné věci, ale trpkou pravdu, které se smějeme pro její krutost.

Pan Vonnegut má velmi dobré nervy. Z jeho hlediska nemůže být nic víc deprimujícího než fronty lidí, ověšených bágly s knížkami a smějících se všude tím samým uctivým úsměvem. Buď to geniálně hrál, nebo byl vskutku dobře naložen, ale pokud vím, každý ze stovek podpisů vykroužil stejně pečlivě a vždycky s kapku vyšpuleným jazykem. (Když podepisoval Lety zakázanou rychlostí, zarazil se, protože ho cyklostylová obálka asi uvedla v podezření, že se jedná o podvrženou autorskou smlouvu. Po ujištění, že jde jen o jeho povídku Big Space Fuck, se drsně zasmál a nejhruššími slovy toto své nejlepší dílko pomluvil).

O sci-fi se s Kurtem Vonnegutem diskutuje jen obtížně: českou SF nezná a americkou nenávidí. Před Jardou Veisem si dělal randu z Asimovova elektrického psacího stroje. Elektrický psací stroj umožňuje větší výkonnost a vyšší počet napsaných stránek. I Jarda Veis má doma elektrický psací stroj. I já bych měl rád doma elektrický psací stroj.

Film pana Vonneguta Jatka číslo pět, který jsme viděli večer, u nás asi normálně promítán nebude, což soudím z patnáctileté doby, která uplynula od jeho natočení a z několika motivů (1 nahá blondýnka a několik filosofických komentářů), na které zabírá naše filmová cenzura. Zvláštním dojmem působil na diváky fakt, že Američani točili válečné Drážďany v mírové Praze (podobnost čistě náhodná?). Nenamáhal se dokonce z Wilsoňáku odstranit naše telefonní budky, jež my zde pokládáme za supermoderní. Měli na to asi jiný názor. I když si ale odmyslíme národní reminiscence, je to rozhodně film, který je dobře profesionálně udělaný.

Pan Vonnegut pije džin s tonikem, což u něj podporuje už beztak silný sklon být skvělým společníkem. Mluví přirozeně a duchaplně. Ve společnosti má úspěch, který my fanové pohotově vztahujeme na českou sci-fi, a tedy i trošičku na sebe.

Během celkem asi pěti hodin s Kurtem Vonnegutem nebo nablízku Vonneguta se kolem nějotalo tolik lidí, kteří se s ním chtěli dát do řeči, že se vzájemně překřičeli a nakonec se s ním nebavil skoro nikdo. Přesto jsou zde tři otázky, na které pan Vonnegut odpověděl našemu zpravodaji:

Otázka č. 1) „Nevadí vám, že Harlan Ellison a někteří další spisovatelé používají ve svých povídkách vaše poznávací znamení, např. výrazy „haj hou“ nebo „tak to chodí“?“

Odpověď: „No.“ (Ne.)

Otázka č. 2) „Víte o tom, že jste u nás jedním z nejoblíbenějších amerických spisovatelů?“

Odpověď: úsměv a několik nesrozumitelných slov, zřejmě nepřeložitelná slovní hříčka.

Otázka č. 3) „Co Kilgoure Trout? Napišete o něm další knihu?“

Odpověď: „Maybe.“ (Snad). Z dalších slov byl pan Vonnegut vyrušen dvojicí žadatelek o podpis. Těmi a jinými pak byl rušen i dál, pořád, systematicky, takže tím také sdělení žijícího klasika a velikána našim čtenářům končí.

Ne však ještě – odpusťte mi – sdělení moje. Ten pátek 29. března jsem ještě netušil, že Vonnegut dále navštíví Junior klub Na Chmelnici a představení Pana Rosewatera Na provázku v Brně. Netušil jsem ani, že na mě po návratu do práce budou čekat dva formuláře „Hlášení o styku s cizincem“. Leží teď přede mnou na stole. Co by na mém místě napsal pan Vonnegut? Chtělo by to něco, co má šťávu, něco pořádného. Třeba: „Měl jsem s panem Vonnegutem během dne celkem tři styky. Všechny byly jen krátké a navíc přerušované, protože nám do toho pořád někdo lezl.“

Pavel Kosatik, SFK Spectra Praha

Z deníku BB (část jedenáctá) – O filmech v Egyptě

(BB = Blbá Blondýna = mimikry ženy středního věku, úspěšně zabírající zejména v pražském dopravním provozu a při komunikaci s muži obecně).

Letošní dovolenou už mám za sebou. Cestovala jsem týden po Nilu a objevila tak několik rozkoší. Předně jsem poprvé nejela s manželem, ale s kamarádkou a dvěma teenagery patřící po jednom každé z nás. Bylo to osvěžující a mnohem méně náročné, než by se dalo z jejich věku soudit. Neexistence našich mužů na palubě nám umožnila odpočívat, minimálně se malovat a fíťkat a maximálně relaxovat a rozhodovat se podle sebe. Nositelé našich genetických informací byli až na snesitelné výjimky milí a bez odmlouvání nám k bazénu na horní palubě nosili kávy, sladkosti a drinky a opovrživě na nás koukali jen jednou, když jsme to na parketu spolu s ostatními dámami pořádně rozbalily a v místních úborech (galábíích) se pokoušely o bříšni tanec.

Dalším vzrušujícím objevem byla sama loď pro 124 pasažérů, která se během cesty ani nepohnula, měla pět palub spojených výtahem a centrální pasáží s občůdky a bary a další dvě desítky zteplých Sinuhetů se na ní staraly o naše pohodlí (byť je pravdou, že jejich snaha byla podpořena bakšišem předtím i potom). Chápu, že toto nadšení se mnou bude sdílet jen minimum mužů, neboť většina – jako muž můj vlastní – si pod pojmem „vhodná loď“ představí pouze plavidlo s maximálně jednociferným počtem pasažérů.

Pětitisíce let staré památky jsem prokládala čtením dvoukilové knihy **1001 filmů, které musíte vidět, než umřete**. Kniha vyšla v roce 2005 v Londýně a podílelo se na ní 58 redak-

Kam se poděl můj čas loni (text pro Jarní poradů)

Sešlo se toho víc, jak víc práce tak i výsledky za několik let.

Konečně vyšly dvě teoretické práce, které jsem v Tritonu prosadil a připravil k vydání: **Aleš Langer: Průvodce paralelními světy** a **Jakub Macek: Fandom a text**,

dále vyšly první tři svazky abecedy československé SF Paralelní světy. **Jan Poláček: Kyberpunk & Heavy**, **Ivan Kmínek: Utopie, nejlepší verze**, **Eva Hauserová: U nás v Agonii**.

Konečně se podařilo trochu rozpochybovat elektronické **Kdo je kdo**, když jsem se obrátil na Pevnost, Ikarii a elektronická média, vesměs mou výzvu dala dál a zase se chytlo pár dušiček, až ještě donutím vás tady přítomné a další představitele fandomu, aby aktualizovali svá hesla, tak bychom to mohli vydat.

O Vánocích jsem našel čas a převedl do podoby webu další dva ročníky Interkomu, konkrétně 2005 a 2006. Zároveň jsem vyvěsil Interkom i v podobě barevného PDF, ze kterého si jej zájemci mohou vytisknout. Tuto barevnou mutaci rovněž mailem rozesílám zájemcům do zahraničí, hlavně samozřejmě na Slovensko, ale i do USA a Austrálie.

Neměl bych do výčtu práce zapomenout zařadit vydávání toho papírového, každé číslo mě stojí víc než týden času, takže

torů, kritiků, učitelů, spisovatelů a lidí točících se kolem filmu. Po prostudování tohoto úctyhodného díla se shodují s názorem autora textu na záložce, že každý filmový nadšenec by ji měl vlastnit. U každého z filmu je totiž stručný obsah, jména tvůrců i hlavních postav, fotografie z filmu a pár zajímavostí. V celkovém počtu jsem sice našla **jen tři české** (československé) **filmy** (očekávané **Hoří, má panenko**, **Obchod na korze** a **Ostře sledované vlaky**), ale také **kolem třiceti fantasy** (včetně filmů **Brazil, E.T.**, jednička **Ghost busters**, **Návrat do budoucnosti 1** a všechny díly **Pána prstenů**), **padesátky hororů** (např. **Šestý smysl**) a **desítek sci-fi** (mj. i stará **Planeta opic**, **Solaris**, **Terminátor 1 a 2**, **Total Recall** nebo **Star Wars**). Zpracování umožňuje velmi dobrou orientaci: filmy jsou řazeny chronologicky, ale nechybí abecední rejstřík obsahující názvy české i originální, tématický rejstřík a rejstřík režisérů (pro zajímavost nejpłodnějším je z pohledu zkoumané knihy **Alfred Hitchcock** s osmnácti filmy a po něm následují **Howard Hawks** a **Frederico Fellini**). Protože výčet filmů končí v roce 2004, předpokládám další vydání nebo dodatky filmů posledních let, abych věděla, bez čeho není možno zemřít.

Egypt jsem absolvovala bez úhony i střevních příhod, pohodlnou loď mohu doporučit zejména ženám bez partnerů a onu těžkou knihu jako „lehké“ čtení komukoliv.

Vaše Blbá Blondýna

Daniela Kovářová

1001 filmů, které musíte vidět, než umřete, Steven Jay Schneider a kolektiv, Volvo Globator ve spolupráci s Euromedia Group, 2006, 960 stran, 980 Kč

(6. května 2007)

to máme ročně přes deset týdnů času věnovaného jen této jediné aktivitě.

Managoři MF objevili, že mají doménu Ikarii, a provedli s ní něco, co není kompatibilní s tamním přebýváním Interkomu. S J. T. Pelechem jsme provedli migraci dat, která znamená lepší přístup i pro **Kdo je kdo**, které teď mohu aktualizovat denně.

Vedle toho jsem si připravil několik přednášek, které jsem proslavil na cca čtyřech conech a stolních společnostech.

Pro Cenu Karla Čapka jsem naprogramoval oknovou aplikaci (další týden volného času fuč), která by měla pomoci administrátorovi vytvářet a udržovat potřebnou dokumentaci a výstupy pro veřejnost a média. Program by mohl být lepší, kdyby se podařilo odzkoušet jej alespoň v poloprovozních podmínkách, nešťastnou shodou okolností ale administrátoři CKČ mají letos příliš jiné práce.

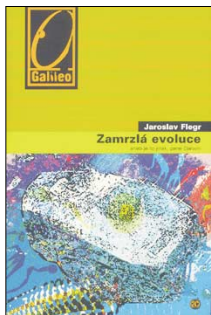
Po několika pokusech se mi podařilo registrovat naše stanovy na MV. Ale o tom víc Lucas.

A ještě vedu účetnictví Čs. fandomu v ČR. O Akademii SF se raději nezmiňuji :-). Ale jinak se snažím práci nechávat spíše na mladších a nadějných fanoušcích a sám si raději užívám těch výhod života ve fandomu.

zr

Zamrzlá evoluce

Aneb je to jinak, pane Darwin, ale v jedné přednášce také: Aneb konec sobeckého genu v Čechách. Co teď? Pomineme-li evoluční vymírání páteho pádu v češtině, je třeba stahoval kalhoty, nebo je stále brod či brok změny paradigmatu daleko? Nebo byl brod minut (zatímco brok neminul) a z močálu se už za vlasy nevytáhneme? Co Darwinovy pěnkavy? A co Wallaceovy strnadi? Způsobně čekají, až na ně přijde řada a vyhynou, nebo naopak stále čile speciují? Ač se to zdá téměř k nevíře, na všechny tyto zásadní otázky dá Jaroslav Flegr ve své knize odpověď!

Kolik zajímavých a přelomových knih o evoluci se na nás v posledních letech valí! V průběhu dvou desetiletí to byla předchozím režimem opožděná díla Wilsona a Dawkinse následovaná zcela českou vlnou představovanou trojlístkem Mihulka, Storch, Zrzavý, který předvedl na poli transformace novinek do lokálního českého prostředí (z vědeckého obecně myslím, aby to nevypadalo, že sami nic neudělali) i jazykové obratnosti v něm kusy nevidané. Nyní přichází další evoluční biolog, Jaroslav Flegr, a jeho entrée je stejně velkolepé jako výše zmiňovaných, neboť i on útočí na cenu Magnesia litera.

Podržíme-li se svěbytně potměšilého stylu autora, můžeme říci, že si na čtenářích toliko léčí abstrakt po dopsání rozsáhlé učebnice evoluční biologie. Bezesporu to není jen obsese a vidina honoráře, ale též přehršel zajímavých myšlenek a pedagogický talent (zaposlouchejte se do sebraných mistrovských přednášek), co jej nutí psát. Flegr je (dle drobných zmínek) pravým a nefalšovaným, tedy jako žito bitým, vědeckým revolucionářem (ačkoliv ho nepodezírá, že by si strkal do nosu zástrčku). Snad proto se vědě mstí zmiňováním Kuhna a vykreslováním podhoubí fungování vědy lidem, kteří to platí.

Podtitul – chytrý marketingový tah, jak podojit peněženku kreacionistovu – je sice zcela pravdivý, ale poněkud jiným způsobem, než by titi byli čekali. Neočekávejte proto ani vy lkaní nad odklonem od svatých knih starců či výzvy k nahrazení vědy něčím hřejivějším. Flegrovo rýpalství, oč vypečenějšími slovy sepsané, o to přesvědčenější v úspěšnost vědecké metody. Nezúčastněného čtenáře pak zabaví sledování vědců, zvnějšíku ne nepodobné tancům včelích dělnic, jistě stejně dobře jako ony včely nebo jiné breberky. *Pro nezavěšené – abychom v budoucnu měli příležitost zjistit, jak se věci skutečně mají, musíme si v první řadě zajistit možnost provozovat vědu.*

Poodhlédněme nyní od témat postranních k hlavnímu: Evoluci a Darwinovi. Jak už naznačily zmínky o fungování vědy, je Flegr polyhistor, který si dal práci s pročesáním dobové literatury, takže vyvrací letité omyly, záměny, ba i prozrazuje, co kdo opravdu řekl, objevil a proč to vlastně udělal. *Darwin řekl, čím je poháněn vývoj druhů a co způsobuje vznik účelných vlastností.* Ostatně, tuto práci si můžete vyzkoušet sami, zde je sebraný Darwin (darwin-online.org.uk), zde jeho korespondence (www.lib.cam.ac.uk/Departments/Darwin/index.html) a zde deníky je-

ho manželky (darwin-online.org.uk/EmmaDiaries.html) a tady sebraný Wallace (www.wku.edu/~smithch/home.htm).

Po historické vsuvce je na místě zmínit vlastní název knihy, co znamená a v jakém vztahu se jeho obsah má k Darwinovi a jeho modernizacím. Slovy autorovými, buďto ze široka v úvodu nebo stručně: *Zatímco v darwinovském světě se všechny druhy radostně vyvíjejí a neustále se mění v odpověď na nové a nové požadavky měnícího se prostředí, ve světě zamrzlé plasticity zůstávají druhy víceméně neměnné a povětšinou pouze smutně čekají, až se změny v jejich prostředí nahromadí v takové míře, že jim nezbuďte nic jiného než způsobně vyhynout.* Zbytek pak jsou komentáře a argumenty pro a proti.

Ani ty nepostrádají zajímavost a čtivost. Kdo se odhodlá k četbě a odolá touze ověřovat či hromadit původní práce, záhy narazí na Occamovo koště a dramaticky odvážná tvrzení typu: *V mikroevoluci přežívají zdatnější, v makroevoluci přežívají šťastlivci.* Flegr má onu děsivě obdivuhodnou vlastnost (platí též obráceně), že se dokáže hrabat v základních otázkách a domýšlet jejich důsledky. Čtenáře tak čeká neretušující shrnutí rozdílů mezi Darwinovým darwinismem, neodarwinismem a Dawkinsovou teorií sobeckého genu, význam evolučně stabilních strategií a teorie přerušované rovnováhy. Tento přístup Flegrovi umožnil pojmenovat si model modrovouse (aby se pletl s modelem zelenovouse), který navrhl již před Dawkinsem Hamilton a který ukazuje příklad, kdy se organismostředný a genostředný pohled na biologickou evoluci rozcházejí.

Vše je samozřejmě ilustrováno i na reálně existujících příkladech. Dočteme se například, že množství leváků souvisí s mírou násilných činů ve společnosti, jak toxoplazmóza ovlivňuje chování nakazených, zvyšuje pravděpodobnost narození mužského potomka a dítěte s Downovým syndromem. O Flegrově odvaze svědčí nejen, že studuje parazity, ale také odvážný postřeh, že publikování odborných článků přináší zisk 8,000% (a to nemluvil o on-line verzích).

V zajímavém důsledku též upozorňuje, že teorie sobeckého genu oslabuje východiska sociálního darwinismu. *Snaha maximalizovat biologickou zdatnost je pouze vedlejším projevem snahy jednotlivých alel maximalizovat počet svých vlastních kopií předávaných do další generace.* Teorie zamrzlé evoluce zatluče víko nad eugenikou ještě podstatnějším (avšak komplikovanějším) způsobem. Náznakem by mohlo být, že Angličanům se nepovedlo vyvézt kriminalitu do Austrálie.

O výsledku evolučního zápasu nakonec rozhodne nikoli to, která alela zajistí svým nositelům největší biologickou zdatnost, ale to, která je spojena s evolučně stabilní historií. Flegrovi se daří v jedné knize shrnout příklady známé z evoluční literatury i letité postřehy šlechtitelů, které se zdály být s nimi v natolik příkrém rozporu, že je citovali lysenkisté. Začlenění těchto případů svědčí o tom, že evoluční teorie zdárně prospívá.

Jak se tak téma zamrzající genetické plasticity rozvíjí a přechází se od problémů uzavřených (alespoň do nového přelomového experimentu či pozorování) k problémům otevřeným, začíná být kniha dosti hutná a vyžaduje soustředění a občas nějaké to zopakování. Přece jen bývalo zvykem, že se v podobných knihách diskutovala zvířátka. Zavedením kytiček les

předpokladů, axiomů a možností notně zhoustl a najít v něm strom, aby jeden zbytečně neležel na medvěda, je dosti pracné.

Při hledání vysoké a nízké evoluční plasticity na různých místech světa se tak setkáme nejen s rozparem mezi sexuálním a asexuálním rozmnožováním, ale též s otázkou biodiverzity, která je vlastně dotazem na neefektivitu evoluce: Proč nevznikl opravdu dokonalý organismus, který by sám tvořil celou biosféru? A kdo to byl, kdo zabránil organismům ve zcela oportunistické honbě za dokonalostí. Náznakem by mohl být rozbor rozdílů mezi komplexitou a organizovaností, doplněný několika pikantními ukázkami evoluční fušeřiny k poškádlení postkreaionistického dorostu a povzbuzení gnostické obrody (tohle mohl udělat opravdu jen demiurg). Podotýkám, že program na kreslení fraktálů Chaos od vydání změnil adresu.

Skrze sexuální druhy, které mají vyšší a zároveň nižší evoluční plasticitu než druhy asexuální, se pročtete až k mravencům, kteří tvoří dvě geneticky rozlišené linie rozdělené podle pohlaví, což by mohlo zaujmout feministky, avšak vzápětí je zklame, neboť tento „dvojdruh“ sdílí společné rozmnožování. Opravdu zásadní převrat teorie zamrzlé evoluce představuje svým náhledem na invazní druhy. Pokud by se tento příklad potvrdil v praxi, byl by takřka cimrmanovským rozverným kašpárkovým hrobečkem ekologismu. Chcete zastavit invazní druh? Přivezte mu z domoviny spoustu bratříčků, to sníží jeho sekundární plasticitu danou genetickou homogenitou a on se opět způsobně vydá čekat na svůj zánik!

Podnětné náměty pro přemýšlení (až se vyčerpá oblíbený

diskusní pořad „Chvilka s pomlouvou“) skýtají domestikovaná zvířata: *Evoluční plasticita (tedy darwinovský přirozený výběr) byla prokázána na domestikovaných a tedy dostatečně plastických druzích*, právě proto šly domestikovat, buď byly ještě plastické, nebo jsme je plastizovali efektem hrdla láhve. Jak si Flegr stýská, nikdo neprovádí selekci hrabáčů kapských.

Shrnout se to dá takto: U plastických druhů je proměnlivost dána prostředím a genetické vlivy jsou spíše jednogenové, u zamrzlých druhů jsou rozdíly podmíněny geneticky, ale složité mnohagenové vazby vedou k vyhasínání alel. Stejně jako v letitém boji příroda versus výchova (v angličtině se to hezky rýmuje) se ukázalo, že pravdu měli všichni. Padouch nebo hrdina, všechno jedna rodina! Není proto divu, že dosavadní proudy evoluční biologie byly v teorii zamrzlé evoluce spleteny právě v Česku a právě nad kreaionistickým spiskem.

To by bylo, co do obsahu. Po stránce formální jsou kapitoly doplněny stručným shrnutím, odporové termity jsou vyloženy v rámečcích, kterým Flegr říká něžně boxíky. Ty byly do textu zavedeny patrně s ohledem na čtenáře skokany. Pasáž o nich doporučuji zejména teoretikům četby. Skákání samotné všem, neboť poznámky neobsahují jen odkazy na literaturu, odhadem asi 20,000 stran, ale i podnětná doplnění. Chyb je málo a čtyři už byly nalezeny. Vůbec, povšimněte si, že autor vytvořil zamrzlé evoluci vlastní stránku. Pokud se chcete zaradovat, že jste se nestali vědcem (ani výzkumníkem), nebo naopak chcete načerpat něco vědeckých novinek, neváhejte!

Vydala Academia v roce 2006.

Jarek Kopeček

Jiří Kábrt: Váhy osudu

Josef Holec starší zmizí při autonehodě a jeho syn Josef mladší neboli Pepík se v nemocnici stane předmětem zájmu podplukovníka Vágnera od policie a podivného šaška. A dalších, ještě podivnějších postav, které se vyloupyly z monitoru počítače správce místní sítě. Pepík postupně rozplétá tu záhadnou záhadu, a paralelně se činí i podplukovník Vágner. Kupodivu v tomhle příběhu policie není synonymum hlouposti – jen reprezentuje spíše normální mudlovský pohled na věc.

Pepík pronikne do „jiných světů“ – časem se dozvíme, že hierarchie světů tvoří pyramidu, na jednom konci plnou hmoty, postupně se podíl této formy existence zmenšuje a nahrazuje informacemi. Infomágové mezi těmito světy dokáží přecházet, místo kouzelných hůlek a zaříkávadel k přesunům a kouzlům používají počítačové sítě – a Pepíkův táta, aniž to tušil, do této kategorie zvláštních bytostí patří také. Pepík má jeho geny, a tak je zlým infomágům nejméně stejně nebezpečný jako Josef Holec starší.

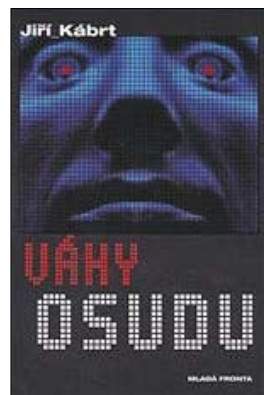
Klasická pohádková a fantasy schémata jsou doplněna celkem zajímavým nápadem. Autor však celý příběh podává v poloze dětského příběhu, děj se točí kolem pubertáka a i většina jeho průvodců jsou jeho vrstevníci. Ansámbl pak doplňuje podplukovník Vágner, počítačový expert s poněkud nevšedním jménem Alexandr B. Kanocz a samozřejmě Pepíkův táta na straně našeho světa. Protiváhou jim jsou zlí infomágové Ruspurit, Urrburt a Baziel se svými pomocníky. Šašek Casppi a je-

ho přátelé zase reprezentují hodné složky Arkány, světa, na který mají ti zlí zálusk.

Dějová linie ze všeho nejvíc připomíná quest – prostředí se střídají jako apoštolové na orloji, v každém čeká na jednající postavy nějaký úkol, léčka či nečekaný nepřítel nebo spojenec. Procházejí jimi, řeší úlohy, vstupují do dalších místností – světů, každý jiný, něčím zajímavý a obydlený jinou sortou nepřátel i přátel. Někdy tyto pasáže posouvají děj dopředu, jindy (epizoda se Stromem) mi připadly samoúčelné. Docela zábavnou byla epizoda, kdy drak vyrazí do Prahy pro pomoc, proměnuje se po Evropské a nakonec pohodlně rozvalený na spartakiádní ploše Strahovského stadionu diskutuje s podplukovníkem Vágnerem, jak pomoci Pepíkovi.

Přestože tam najdete spoustu zajímavých epizod, celek na mne působil poněkud nesourodě a zmateně. Možná proto, že jsem ho četl z pozice dospěláka – a tohle je příběh, který je šitý spíše jako dětský kabátek – jakmile z něj vyrostete, uložte ho do skříně, co kdyby se jednou hodil synovci...

Jiří Kábrt: *Váhy osudu, obálka a typografie: Klára Sokobová, Mladá fronta, 2007, 236 stran, 199 Kč, vázané*

Časem s vědou - extremistický březen

Z událostí, které změnilý náš svět

Počátkem března 1927 sešli ze světa dva pro Česko nikoli nevýznamní lidé. Jan Kašpar zasvětil celý svůj život aviatice, což v dobách jejích počátků byla záliba velmi riskantní. Jak víme, Kašpar v květnu 1911 – to mu bylo osmadvacet – přeletěl ve vlastnoručně vylepšeném Blériotově létadle z Pardubic do Prahy, čímž tehdy jakž takž srovnal stav českého letectví se světovým.

O sedm měsíců později pak jako první u nás vezl luftem cestujícího – samo sebou než novináře.

Osobně ale moc štěstí neměl, dva letouny mu shořely při požáru, ve správě rodinného majetku pohořel, taktéž i ve vlastním podnikání. Začal mít psychické problémy. Jednoho večera koncem února 1927 si zabalil hlavu do deky nasáklé benzínem. Ráno ho našli v hlubokém bezvědomí. 2. března zemřel v rodných Pardubicích na zápal plic.

Očtrnáct let starší Antonín Heveroch pocházel z druhé strany Čech, z Lounska. Původně se dal na práva, ale brzy je převládala medicína, dokonce obor tehdy asi nejnevděčnější (onkologie ještě neexistovala). Ve třiceti se stal docentem psychiatrie, deset let nato jejím profesorem. Pamětníci se shodují, že to byl vynikající badatel, teoretik i praktik, který psychiatrii pojímal v širokých biologicko-psychologických souvislostech. V mladém Československu byl hybatelem psychiatrické obce. Za své založil a vydržoval útulek pro epileptičky, vychoval učitele učitelů našich současných psychiatrů. Poslední léta života trpěl celou škálou nepříjemných nemocí – záněty ledvin, průdušek a plic, následkem sklerózy mívával drobná „okna“. Po dlouhé nehybnosti na lůžku zemřel 2. března 1927. Až do poslední chvíle při smyslech se bez sentimentu vědecky pozoroval.

Nad koncem dvou z „největších Čechů“ mě napadá výrok kosmonauta Alexeje Leonova, ano, toho, který první vystoupil do volného kosmického prostoru (k čemuž jistě musel disponovat obrovskou odvahou): „*Hrdinství neexistuje, to je romantická fikce. Opravdový hrdina udělá určitou věc proto, že mu to přikazuje smysl pro povinnost.*“ Já bych si dovilil doplnit platnost této sentence i pro obor povah takřkajíc nevyrovnaných: „*Nebo proto, že ho k tomu pudí anomální psychické ustrojení.*“

Zmnoha dalších zajímavých březnových koincidencí, Jung by řekl synchronicit, kterými se moje analý jeven hemží, vyberu ještě alespoň jednu:

23. března 1997 v dětské nemocnici v Miami proběhla šestnáctihodinová operace, během níž desetiměsíční italská holčička dostala hned sedm nových orgánů – játra, slinivku, žludek, tlusté a tenké střevo a obě ledviny. Jak výčet napovídá (chyběly srdce a plíce), malá pacientka trpěla komplikovanou metabolickou poruchou. Operace jí zachránila život.

Téhož dne **23. března 1997** prošla perigeem (197 milionů km od Země, tedy asi 1,3 vzdálenosti Země – Slunce) kometa

Hale-Bopp. V té době, jak si můžeme pamatovat, tvořila fascinující dominantu večerní i ranní oblohy (ach, jak to v měsíci lásky pomáhalo svádět holky!). Této konstelace využila i sekta *Nebeská brána*, arci k něčemu mnohem důležitějšímu než miliskování. Rozhodla se totiž přesídlit do vesmírného ráje. Pomoci jí k tomu měla emzácká kosmická loď ukrytá v ohonu komety Hale-Bopp. V domě nedaleko amerického San Diega se devětatřicet lidí napřed omámilo alkoholem a prášky a poté si navléklo na hlavy igelitové pytlíky, takže se zadusilo. Proceduru zčásti natočilo na video. V kapse každé z mrtvol pak našli pět dolarů v drobných, to aby si prý mohli v automatech na lodi kupovat pití a sladké.

Inu, extrémý zajisté jsou kořením života. Jen pozor na míru!

Kosmický duben

Úvodem připomínka mimo výše vypsanou kategorii: **22. dubna 1907** se v obci Vyřice nedaleko Sankt Peterburgu narodil Ivan Antonovič Jefremov. Povoláním paleontolog (už ve dvaceti prý objevil vydatné naleziště fosilií), proslul především ve svém časoprostoru pozoruhodnými sci-fi, z nichž přinejmenším *Mlhovina v Andromedě* (1957) patří do zlatého fondu světové vědecké fantastiky. Z další jeho knihy *Hodina býka* pak pochází tento citát: „*Když člověk nemá oporu ve společnosti, když ho nikdo nechrání, nýbrž slyší jen samé výhrůžky a nemůže se přitom spolehnout na zákon, stává se víra v nadpřirozené síly jeho posledním útočištěm.*“

Autor těchto nadčasových slov zemřel v roce 1972.

3. dubna 1867 objevuje v Itálii působící německý astronom Ernst Wilhelm Leberecht Tempel kometu, která vedle svého katalogizačního kódu dostane jméno Tempel 1. Její oběžná dráha činí asi 5,5 roku, maximální přiblížení ke Slunci asi 1,5 vzdálenosti Země – Slunce. Do této komety pak 4. července 2005 (133 miliony km od Země) záměrně narazila sonda Deep Impact, náruživě přitom pozorovala vzniklý cvrkot a své poznatky předávala dál. Díky tomu jsme se dozvěděli víc o mechanických vlastnostech i chemickém složení materiálu komet.

V dubnu 1959 ondřejovský astronom Zdeněk Ceplecha jako první na světě vyfotil a zmapoval průlet bolidu atmosférou a na vypočteném místě (u Příbrami) byly nalezeny zbytky meteoritu. Významně se pak podílel na vybudování Evropské bolidové sítě. Ta potom totéž dokázala s bolidem, který osvítil střední Evropu večer 6. dubna 2002. Čtrnáctého července toho roku pak dvojice německých pátračů našla uprostřed vypočteného pásma (v bavorských Alpách) jedenatřicetkilový meteorit. Ze zatím šesti různých meteoritů, pro něž jsou známy jak okolnosti průletu zemskou atmosférou, tak původní dráha ve sluneční soustavě, polovina připadá na ondřejovský tým, zbytek na mnohem rozlehlejší USA a Kanadu.

Doktor Ceplecha za své celoživotní vědecké dílo dostal loni cenu Praemium Bohemiae.

9. dubna 1957 v americkém vědeckém časopise vychází článek s názvem *Některá kritéria pro ziskový termojaderný reaktor*. Autorem je tehdy v USA působící britský fyzik John David Lawson. Jádro jeho sdělení je prosté: aby termojaderná syntéza probíhala s průmyslově využitelným energetickým ziskem, musí součin hustoty dostatečně (stamiliony Kelvinů) ohřátého plazmatu z paliva a délky jeho udržení v tomto stavu překročit jistou hodnotu (tzv. Lawsonovo číslo, kritérium). Nejnižší je Lawsonovo číslo pro směs jader těžkých izotopů vodíku deuteria a tritia – 10 na 14 „sekundočástic“ na kubický centimetr. Charybdou tedy je dlouho udržené nízko-hustotní plazma („kontinuální“ uspořádání), Skyllou pak plazma na kratičký čas extrémně stlačené („cyklické“ uspořádání). Termojaderní plavci současnosti pak hledají trasu takřka jako „zlatou střední“. A jak se jim to daří? Odpovědi budí toto konstatování: Patrně dnes neexistuje exaktní problém, ve kterém by zela tak obrovská propast mezi teorií a praxí nebo chcete-li mezi vědou a technikou, než je průmyslově dostupná termojaderná reakce.

23. dubna 1992 na schůzi Americké fyzikální společnosti ve Washingtonu oznamuje George Smoot z univerzity v kalifornském Berkeley, že jeho tým s

Ministr strachu

V letošním prvním Interkomu František Novotný nadšeně cituje a rozvíjí odhalení Michaela Crichtona, že za zprávami o globálním oteplování stojí mezinárodní spiknutí politiků, novinářů a grantovými agenturami doplacených vědců (kupodivu bez účasti mimozemšťanů, Židů, bolševiků a zednářů). Škoda že k tématu nezískal prezident Fandomu také vyjádření prezidenta republiky. Naštěstí svět o perly šibeničního humoru ošizen nebude, neboť samotný kongres Spojených států amerických si vyžádal našeho profesora Klause, aby před ním podal svědectví proti d'ábelským ekoaktivistům a prolhaným klimatologům.

Odvážné výpady Michaela Crichtona proti varováním před globálním oteplováním by samozřejmě zněly poněkud věrohodněji, kdyby nepocházely od občana nejsilnějšího státu na světě, který je zároveň největším producentem skleníkových plynů a tvrdšíjše odmítá podepsat Kjótský protokol. Nicméně vědecký přístup si žádá něco víc než pouhé mávnutí rukou s poznámkou „Je jasné, kdo ty žvásky patří.“ Crichtonův poznámkový aparát a seznam citací je nutné ověřit z důvěryhodných zdrojů.

Opravdu poctivý rozbor by patrně vyžadoval projít všechny odkazy jeden po druhém, navíc nastudovat klimatologii nezávisle na Crichtonovi, a ještě dohledat, co Crichton zamlčel. Naštěstí není nutné znát celou pravdu o životě, vesmíru, a tak vůbec, abychom tu a tam odhalili lež, a rychlý zdroj křížově ověřitelných informací nám poslouží Internet. Není ani nutné číst knihu Michaela Crichtona, když se na ni můžeme zeptat Wiki-

pomocí satelitu COBE objevil na kosmickém pozadí jakési obrovské šmouhy (rozměrů až deseti miliard světelných let), které se svojí teplotou nepatrně, leč prokazatelně odlišují od teploty kosmického pozadí (2,7 Kelvinu), reprezentované reliktním zářením. To bylo dosud považováno za striktně izotropní... Nyní COBE konečně dokázala změřit odchylku (pouhou stotisícinu Kelvinu!). Takto odhalené útvary jsou pravděpodobně nejpřimitivnější struktury vesmíru, jakési zárodky, z nichž se postupně vyvíjejí galaxie a hvězdy. Existence těchto „vlnek“ na jinak „rovné“ hladině reliktního záření je dalším důkazem správnosti teorie Velkého třesku. Za tento objev (potvrzený o deset let později sondou WMAP) padla loni Nobelova cena.

27. dubna 1932 objevuje Karl Reimund z heidelberské observatoře planetku, v té době už asi třítisící. Těleso za tři týdny zmizelo, ale i to stačilo k výpočtu jeho přibližné dráhy. A hle: tenhle asteroid je první, jehož dráha křížuje dráhu Země! Planetka dostává jméno Apollo. Zatímco Apollo nadlouho mizí astronomům z očí, jsou postupně objevena další tělesa s podobnými parametry dráhy (zčásti vedoucí uvnitř zemské dráhy kolem Slunce).

28. března 1973 pak je – po jedenačtyřiceti letech a třiačtyřiceti nezaznamenaných obězích – znovuobjeven(-a?, -o?) i Apollo. Počet objevených planetek typu Apollo je asi 850 (mezi nimi i nedávno medializovaná Toutatis).

František Houdek

pedie: http://en.wikipedia.org/wiki/State_of_Fear nabízí hned několik odkazů pro další čtení. Také vyvolává pochybnosti o kvalitě českého překladu, neboť State of Fear by asi neměla být Říše strachu, nýbrž Stav strachu, nebo prostě Strach. Navíc se dozvíme, že Crichton dostal za svůj román cenu ropného průmyslu za vyvážené vědecké pojednání o globálním klimatu.

Na <http://www.realclimate.org/index.php?p=74> rozebírá Crichtonovy výpady o klimatu klimatolog, se kterým dokonce autor mluvil při sběru dat pro román – jenom buď pořádně neposlušal, anebo nepochopil. Takže do knihy si vybral záznamy těch stanic, kde se ochlazuje, i když nejbližší stanice, kde teploty rostou, je třeba hned v sousedství, a globální oteplování podává místo jako růst průměrné teploty na povrchu Země coby růst teplot úplně všude, aby mohl jeho existenci vyvrátit poklesem na jediném místě. Z toho, že klimatologové modelují různé situace – lišící se zejména tím, jak se zachováme a kolik skleníkových plynů budeme nadále vypouštět –, a že předpovědi modelů jsou pro různé situace různé, Crichton vyvozuje, že modely mají absurdní rozptyl výsledků, nesmyslnou chybu a nulovou věrohodnost; a to, že se Země otepluje pomaleji, než předpovídají pesimistické modely, pokládá za přesvědčivý důkaz, že optimistické jsou taky nespolehlivé a ona se možná spíše ochladí.

Strašlivou zprávu pánů Crichtona a Novotného o vraždě následcích zákazu DDT uvádí na pravou míru <http://timlambert.org/2005/01/ddt/> Ve skutečnosti se ekoaktivisté žádné masové vraždy nedopustili, neboť DDT bylo zakázáno v zemědělství, zatímco pro boj s malárií je nezakazují dokonce ani Greenpeace, natož WHO. Tu a tam je ještě někdo i použije, ale komá-

ři si vůči němu vypěstovali odolnost, takže stejně nezbyvá než používat jiné insekticidy, případně trochu jiné přístupy než pouhé plošné hubení komárů; zvlášť šikovná a úspěšná jsou příboji s malárií Vietnamci.

Také případ Yellowstoneu se má ve skutečnosti patrně trochu jinak než ve fantazii Michaela Crichtona. Vlci tam byli vybiti v letech 1914 až 1926 v rámci kampaně kongresu na „likvidaci vlků, préríjních psů a dalších zvířat škodících zemědělství a chovu zvěře,“ jak se lze dočíst na stránkách Wikipedie http://en.wikipedia.org/wiki/Wolf_reintroduction a Ochránců divočiny <http://www.defenders.org/wildlife/wolf/ynpchro.html> – tedy ne v rámci ochrany národního parku. Wikipedie rovněž na <http://en.wikipedia.org/wiki/Yellowstone> potvrzuje, že jsem si zprávy o požáru v Yellowstoneu roku 1988 zapamatoval lépe než pánové Crichton a Novotný: Rozhodnutí ochránců přírody nechat les přirozeně dohořet vyvolalo sice zpočátku polemiku, ba i zděšení, nicméně vedlo nakonec k vynikajícím výsledkům. Ztráty velkých zvířat byly minimální, spálený les se přirozeně obnovuje, požár odkryl řadu starých vyhlídek, a nádavkem k tomu řadu míst zajímavých pro archeology a geology. Jedinou nevýhodou požáru roku 1988 byl jeho rozsah a doba trvání – které spíše než přírodě parku působily nepřijemnosti jeho strážcům, turistům a lidem ze sousedství. Správa parku od té doby zakládá pravidelně menší požáry.

Zatímco Crichton a Novotný nás poučují o tom, jak ledovců ve skutečnosti přibývá, stránka http://scienceblogs.com/pharyngula/2006/07/peter_doran_in_the_ny_times.php cituje článek z New York Times (kam se člověk musí registrovat, byť bezplatně) od člověka, který objevil, že se v Antarktidě ochladilo. Onen vědec upozorňuje, že i v té Antarktidě se ochladilo pouze na 58% území, a byť je to přece jen nadpoloviční většina, ten zbytek se znatelně ohřál. Navíc to ochlazování pravděpodobně souvisí s ozonovou dírou, a když se díky zákazu freonů stav ozonu – tedy jednoho ze skleníkových plynů, jenže dost těžko postradatelného pro naše přežití – spraví, čeká i tu větší polovinu Antarktidy vzestup teplot. Autor blogu spekuluje, zda se toho náhodou nechytí někdo, kdo bude chtít odstranit zákaz freonů :-)

Na http://www.ucsusa.org/global_warming/science/crichton-thriller-state-of-fear.html rozebírá Crichtona jeden z gangů podplacených vědců. Mimo jiné předkládají mapu, na které patříme k místům chráněným před globálním oteplováním odrazem slunečního záření od oxidů síry v atmosféře. To je – vedle lokálního jaderného konfliktu, který by způsobil omezenou jadernou zimu – jeden z mých oblíbených technokratických prostředků proti globálnímu oteplování: víc hnědého uhlí a žádná odsířování :-) Taky podotýkají, že Crichton hodně mluví o růstu ledovců na Islandu, zato mlčí o tom, jak se odledňuje Grónsko, a tak podobně.

Oxidy síry pravděpodobně mají lví podíl na Crichtonově oblíbeném pokusu teplot v letech 1940 až 1970. Divím se, že jsem dosud nikde nenarazil na teorii, že zákeřné světové spiknutí ekoaktivistů schválně prosadilo odsíření tepelných elektráren a dalších komínů, jen proto aby uvolnilo cestu globálnímu oteplování, a tak za prvé posílilo svůj politický vliv a za druhé způsobilo, že při vyšším pohlcování sluneční energie zemskou atmosférou bude v atmosféře více energie, což znamená

nejen vyšší průměrnou teplotu, ale také silnější větry a vyšší výkon větrných elektráren. Snad to bude tím, že takováto spiklenecká teorie stojí na poznacích vědy, a lidé jako Michael Crichton vědu zavrhují, že?

Možná je poučné porovnat, co tvrdí Crichton a Novotný, s tím, co říká Wikipedie, i v případě eugeniky, jakkoliv argumentaci Michaela Crichtona eugenikou proti globálnímu oteplování lze jednoduše smést se stolu jako zcela bezpředmětnou a zavádějící. Na <http://en.wikipedia.org/wiki/Eugenics> se například dočteme, že tvrdit „na svém vrcholu eugenika neměla žádný vědecký základ, neboť tehdy nikdo nevěděl, co je to gen“ je pustá demagogie, neboť již Francis Galton podkládal své myšlenky o eugenice důkladnou statistikou a ke statistickému zpracování zdravotních a sociologických výzkumů přibýly ještě před objevem genů i znovobjevené Mendelovy zákony dědičnosti. Poctivé a nepředpojaté studium dějin eugeniky by mohlo být velmi poučné v otázce, kde končí věda a začíná politika, jakož i v otázce, kdy se politika stává zločinem. Podle Wikipedie takto Daniel Kevles, americký historik vědy, jehož kniha „Ve jménu Eugeniky“ z roku 1985 se v USA stala standardní učebnicí, ze svého bádání vyvodil, že eugenika se skutečně podobá ochraně přírody – tím, že obojí lze dělat hloupě a na újmu lidských práv, ale obojí se dá dělat i moudře. Wikipedie nás upozorní i na to, že někteří kritici eugeniky si usnadňují práci a uchylují se k asociacnímu klamu, zvanému *reductio ad Hitlerum* – eugeniku dělali nacisti, nacisti byli špatní, proto eugenika je špatná. Zdá se, že Michael Crichton se tím dal inspirovat a pokouší se zredukovat na Hitlera i ochranu přírody, neboť ochrana přírody je podporována vědci, vědci podporovali i eugeniku – a eugeniku, jak víme, dělali nacisti. Napadá mě protiargument ve stejném stylu: Michael Crichton napsal knihu, Adolf Hitler napsal knihu...

Podle Crichtona byl vojensko-průmyslový komplex vystředán u moci komplexem politicko-právně-mediálním. Pokud vysvětluje jak, František Novotný to zapomněl ocitovat. On jeden komplex druhému předal moc dobrovolně? Copak zbrojařské a naftařské magnáty nenapadlo koupit si politiky, právníky a novináře? A co ty grantové agentury, jež manipulují vědov – kde berou peníze? Vykouzly z něčeho větší prostředky, než vojensko-průmyslový komplex nahromadil za celou dobu své existence? Nebo snad vědce podplácí jakási nová mocnost, protože zbrojaři, naftaři a vojáci do vědy zásadně neinvestují?

Myslím, že Michael Crichton správně pochopil, že moc se ve Spojených státech udržuje staršením občanů, ale podstatu strachu, ve kterém jeho vláda drží jeho spoluobčany, buď nepochopil, anebo záměrně zamlžuje. Jak píše Noam Chomsky v knize „Hegemonie nebo přežití“, „Zločinnost ve Spojených státech se příliš neliší od jiných průmyslových zemí. Strach ze zločinu je nicméně mnohem větší. Totéž platí o drogách: v jiných společnostech problém, v USA bezprostřední nebezpečí pro samu naši existenci.“ Podrobně Chomsky vypočítává, jaké strašlivé hrozby pro Spojené státy představovaly od roku 1981 zemičky jako Lybie, Grenada, Nicaragua nebo Panama. Američané nikdy nepotřebovali globální oteplování, aby se měli čeho bát. Snad až teď přehnal George Walker „Texas Ran-

ger“ Bush lži o zbraních hromadného ničení v Iráku tak, že Američané přestávají jeho strašidelným historkám věřit a na pomoc musí přispěchat nový ministr strachu, Michael Crichton se zaručenými zprávami o hrozbě ekoterorismu.

Kromě vědců mediální pobočka vojensko-průmyslového komplexu pilně ostouzí nevládní organizace. Nejspíš to souvisí s tím, že podle Chomského jsou právě mezi představiteli nevládních organizací (zejména humanitárních) lidé, kteří se těší mnohem větší důvěře než kterýkoliv politik. František Novotný se staví na Crichtonovu stranu srovnáním Státního úřadu pro jadernou bezpečnost a Jihočeských matek. Zdůrazňuje, že Jihočeské matky berou peníze od rakouských zájemců o likvidaci české energetiky a Dana Kuchtová vůbec nerozumí fyzice, natož jaderné. Pomíjí ovšem, že Jihočeské matky nevznikly jako spolek pro dohled nad jadernou bezpečností, nýbrž pro likvidaci Temelína – a za tímto cílem jdou div ne přes mrtvoly. Myslím, že v tom, že budou usilovat o svůj základní cíl, jim můžeme naprosto důvěřovat. To situace Státního úřadu pro jadernou bezpečnost je složitější. Pod chválu na adresu Dany Drábové sice mohou bez váhání připojit svůj podpis, ale obávám se, že ani kdybychom takto s Františkem Novotným založili petici, Martina Bursíka nezastavíme. Státní úřad pro jadernou bezpečnost sice zatím řídí vzdělaná a důvěryhodná Dana Drábová, ale ještě nad ní stojí jako dráb vláda tvořená politiky, kteří vzdělání, mají-li vůbec jaké, zaručeně postrádají v jaderné fyzice, a důvěru nemají ani k sobě navzájem. Možná nepotrvá dlouho, než Martin Bursík prosadí, aby Dana Drábová byla odvolána a na její místo nastoupila třeba právě Dana Kuchtová. Jakkoliv je pošetilé věřit, že nevládní organizace jsou všechny do jedné moudré, čestné a vedené ušlechtilými cíli, zorientovat se v jejich cílech bývá přece jen snazší než prohlédnout šarády a machinace politiků, kteří řídí stát.

Aby dodal názorům Michaela Crichtona váhu, snaží se František Novotný vychválit i literární přednosti jeho díla – čímž dokazuje, že si umí něco najít i tam, kde ani smrt nebere. Nakolik jsem jeho teorii modulárního románu pochopil, zavádí v ní nové učené pojmy pro prostou skutečnost, že dobrý román by měl obsahovat více složek: například poutavý příběh, působivou náladu, zajímavé postavy, nějakou významnější myšlenku, a v případě sci-fi, zvláště té verneovského, běhounkovského či clarkovského stříhu, trochu vědeckých poznatků. Ani kouřová clona nového jazyka však nestačí, a tak se Novotný utíká od Crichtona k Lemovi, na němž je toho ke chvále přece jenom víc.

Odstřel Crichtona jako spisovatele najdeme na <http://zenoferox.blogspot.com/2006/04/climate-of-fear-and-loathing.html> Z principu je zajímavý hlavně ve vztahu ke Kmeni Andromeda, a mohl by zaujmout tím, že citovanou starou recenzi napsal Alexei Panshin (vyšlo mu u nás ještě něco kromě Obřadu dospělosti?). Zastavit se u něj má smysl především proto, že František Novotný chválí Michaela Crichtona a jako literáta a na Kmen Andromeda se odvolává hned v úvodu, když Crichtona představuje jako věhlasného autora. Schválně zapátřejme ve vlastní paměti, čím se do ní Kmen Andromeda zapsal kromě toho, že jeho rozhlasovou dramaturgií neustále opakoval československý rozhlas v dobách, kdy sci-fi byla vzácná a západní výji-

mečná. Jak velké znalosti fyziky projevili Crichton, když popisoval mikroskopickou stavbu a metabolismus mimozemského organismu? Jak to vlastně bylo se zápletkou, v jejímž finále hrdinové vlastně neudělají nic jiného, než že neudělají vůbec nic? A pokud jde o literární výšiny Crichtonova stylu, dokážeme si vůbec vybavit aspoň jednu z jeho postav jako živého člověka? Komentáře na citované webové stránce nicméně upozorňují, že Kmen Andromeda aspoň představuje vědce, jak se snaží řešit problém něčím, co vypadá jako vědecká práce, ne že přijdou na řešení někde mezi přestřelkami a kotrmelci s auty.

To dobré, co v Kmeni Andromeda bylo, patrně Michael Crichton cestou k „Říši strachu“ ztratil nebo zahodil. Literární stránkou tohoto veděla se (spolu se stránkou vědeckou) zabývá například <http://www.csicop.org/doubtandabout/crichton/> – a popisuje knihu jako chatrně maskovaný politický komentář, ve kterém je značně nevěrohodná zápleтка pouhou záminkou pro sokratovské dialogy o neexistenci globálního oteplování. Kritika na <http://www.grist.org/advice/books/2005/02/01/roberts-fear/index.html> je přímo úderně šízravá: „V kostce: Ekoaktivista plánuje povraždit desítky tisíc lidí, aby udělal reklamu své konferenci. Naštěstí Kenner ví o tomto spiknutí vše, a tak ušetří čtenářům námahu s tím, že by museli něco pochopit sami. Jejich jediným úkolem je sledovat, jak Kenner vládčí Evanse a rozličné atletické, pohledné, zaměnitelné děvy od čerta k ďáblu a hatí plány ELF,“ přičemž zkratka ELF znamená „Environment Liberation Front (řekněme Fronta osvobození přírody) – což narozdíl od skutečné Earth Liberation Front (Fronty osvobození Země) není soubor samostatných buněk tvořených hipiky s dredy, kteří přepadají laboratoře testů na zvířatech a pálí jejich pobočky, nýbrž dosti sofistikovaná, vysoce koordinovaná, technicky vyspělá celosvětová teroristická síť hipíků s dredy.“

Příznačný pro současný politický postoj Františka Novotného je závěr jeho úvahy, ve kterém se snaží vrátit k tématu tím, že obviňuje Jakuba Patočku a Jana Beránka, zakladatele Hnutí Duha, z bažení po moci a staví se na stranu Martina Bursíka a jeho věrných, kteří jim vnitrostranickým pučem vyrvali Stranu zelených z rukou. Pokud se někdy dostaly na veřejnost podrobnější informace o působení Patočky a Beránka ve Straně zelených a o puči, který je z ní vyhnal, přehlédl jsem je, a tak teď nemohu pořádně diskutovat o události samotné. Jsem nicméně sdělovacími prostředky hojně a pravidelně zásoben současnými projevy Martina Bursíka a Dany Kuchtové – kterou ostatně velmi ostře kritizuje i sám František Novotný ve svém článku. Jestliže tohle je pokrok oproti Patočkovi s Beránkem, muselo jejich bažení po moci být vpravdě příšerné. Texty Jakuba Patočky z Literárních novin, dostupné na <http://www.literarky.cz/?p=autor&id=38>, na mne ovšem působí přece jen trochu lépe než slova a činy Martina Bursíka; krom toho Hnutí Duha, jež informace o sobě nabízí na webových stránkách <http://www.hnutiduha.cz/home.php>, pokládám za slušnější a konstruktivnější ekoaktivistický spolek než Greenpeace nebo Jihočeské matky. Hlásá sice řadu věcí, jež považují za nesmysl, a proti Temelínu brojí podobně hystericky jako Jihočeské matky, nicméně narozdíl od Jihočeských matek, Greenpeace a podobných mediálních ekohysteriků se Hnutí Duha objevuje i tam, kde scházejí televizní kamery, zato až přebý-

vá práce – při čištění potoků, úklidu v rezervacích, vysazování lesů a tak podobně. Hodnotí František Novotný bursíkovce výše než patočkovce proto, že výměnou za vládní funkce projeví ochotu podpořit jak českou pravici, tak americké militaristy? A zvolil právě toto hodnocení za závěr svého chvalozpěvu na Michaela Crichtona, odvážně odhalujícího mezinárodní spiknutí klimatologů, snad proto, že dosavadní postup Strany zelených dá vada do budoucna naději, že Martin Bursík zapře i globální oteplování?

Leč neopakujme chybu Františka Novotného a neodvracejme se od zásadních problémů k osobním útokům. Michael Crichton se rozhodl být hlásným troubou dvou bludů, z nichž jeden je nebezpečnější než druhý:

2) Zapomeňte na globální oteplování. „Naše atmosféra je stejně divoká jako země pod ní... Ošklivé opice, které si říkají lidé, nemají jinou možnost než utíkat a schovávat se. A jestliže se tyto opice domnívají, že dokážou stabilizovat atmosféru, je to arogantní přesvědčení.“ Když vzplane stoh, milé děti, nebudete mít jinou možnost než utíkat. Je pošetilé domnívat se, že byste jej dokázaly uhasit. Nebo nezapálit. Klidně si v něm dál hraje se sirkami.

1) Nevěřte vědcům. Jsou podplacení grantovými agenturami a zmanipulovány universitami. Nevěřte vědeckým časopisům, jejich recenzní řízení určitě slouží jen k potlačování nepohodlných údajů a názorů. Odbornost je klam. Věřte jen tomu, kdo nemá vzdělání v oboru a nedostal žádný grant. A nebojte se oponovat odborníkům, neboť váš názor, nezatížený jejich zmanipulovanou vědou, musí mít větší váhu než výsledky jejich dlouholetého bádání, placeného z grantů. Z vědeckých publikací si vybírejte, jen co se vám hodí, neboť je to stejně všechno lež. A nebojte se vyvozovat z toho, co jste si vybrali, úplně jiné závěry než sami autoři, vždyť oni jsou stejně jenom odborníci.

Druhý blud (2) je nebezpečný nejen odmítáním snah zmenšit náš příspěvek ke změnám klimatu, ale především tím, že popíráním těchto změn se snaží smést se stolu veškeré úvahy o jakémkoliv řešení – třeba o tom, jak bychom se mohli globálnímu oteplení přizpůsobit, nebo je dokonce využít. Crichton si ce, aspoň podle Novotného, tvrdí, že oteplování přineslo Spojeným státům větší úspory na vytápění než škody způsobené přírodními katastrofami, ale jak by mohlo americké hospodářství využít takových úspor, neřku-li předcházet škodám, když žádné oteplování není? Takže, dáme-li na Crichtona, zavřeme prostě oči a půjdeme kupředu, dokud se neziřítíme do propasti. Teprve pak začneme uvažovat, zda a jak by nás mohla z té propasti naše věda a technika vytáhnout.

Co nám pak definitivně zláme vaz bude ten jeden (1) nebezpečnější blud. Protože věda nebude.

Stejně jako Michael Crichton i já soudím, že věda se nesmí politizovat. Narozdíl od pánů Crichtona a Novotného (a Klause) tím ovšem nemyslím, že vědci nesmí poučovat politiky. Naopak mám za to, že politici si nesmí zvykat okřikovat vědce.

Jan Macháček

(Na přání autora článek neprošel redakční korekturou.)

Spisovatel, informatik a chemik diskutují o klimatologii

Zdeněk mě požádal, abych přispěl nějakým jednotlivým pohledem či posudkem. Necítím se toho práv, ale jaké Zdeňkové prosbě byste nevyhověli?

Ze všech Honzových odkazů je nejzajímavější ten, který vede na blog realclimate.org, kde se nachází opravdu pěkná a vyvážená recenze na State of Fear, ze které si dovoluji citovat závěr:

„Na konci nám Crichton předává své autorské poselství. V něm opakuje hlavní myšlenky knihy: někteří lidé zacházejí příliš daleko, aby si získali podporu (v tom ho do určité míry chápu), a že vlastně nic nevíme, protože nevíme všechno (zde si dovoluji nesouhlasit).“

Právě ten druhý bod je klíčový pro celou diskusi: jak velká, respektive malá, míra nejistoty je nutná, abychom ji mohli s klidným svědomím ignorovat.

Krajně obtížné i pro člověka z akademického prostředí proniknout do jiného oboru přečtením několika článků na Netu. To je iluze, které ve skutečnosti propadají všichni zúčastnění, od Crichtona po Macháčka. Věnujte nějaký čas nepředpojatému prohlížení odkazů, které jeden nebo druhý cituje, ať už se jedná o DDT nebo eugenika, a jediný dojem, který z toho budete mít, je, že skutečnost je mnohem složitější. DDT, například, se někde používá na plošné hubení komárů, jinde se jím napouštějí moskytiéry. V některých zemích pomohlo snížit výskyt malárie výrazně a dlouhodobě, někde ne. Různé země zakázaly DDT v různých letech (např. USA v roce 1972) a pro různé účely. Účinnost závisí na počtu reprodukčních cyklů moskyta během vegetačního období a vágních věcech jako „místní infrastruktura“. Jsou lidé, co tvrdí to samé co Crichton (tj. že odklon od používání DDT, vynucený vyspělými státy v čele s USA, zavinil miliony úmrtí na malárii), a jsou lidé, kteří to popírají, a na zběžný pohled to vypadá, že obě skupiny studiu problému věnovaly víc času, než trvá napsání průměrného článku do Interkomu.

Toto je jeden z negativních důsledků Internetu (připustit ovšem, že Internet může mít špatné důsledky, je skoro stejná hereze jako popírat AGO), že totiž poskytuje iluzi vědění. V dobách, kdy Internetu nebylo, bylo vědění exkluzivnější, a hovory, které dnes zaplňují diskusní fóra, se vedly tam, kde je jejich místo, totiž v hospodě. Zamyslete se nad absurditou celé situace: spisovatel, informatik a chemik vášnivě diskutují o klimatologii. Stejně dobře by to mohla být klasifikace ochechulí. Oba články (i Crichtonova kniha) jsou jen o málo víc než seznamy linků, neposkytují žádný vhled do skutečnosti, jako by tomu bylo, je nám doufat, kdyby se jednalo o psaní informatiku nebo chemii.

To nemá být výzva k rezignaci na vlastní kritický názor. Takový názor by ale měl být založen na vlastní zkušenosti, nikoli na povrchních a zprostředkovaných informacích.

Jako třeba moje následující úvaha.

Je naivní se domnívat, že neexistují silné průmyslové a administrativní skupiny, pro které je teze o antropogenním globálním oteplování výhodná. Automobilový průmysl nemůže potkat nic lepšího než to, že si všichni budou muset koupit nové, šetrnější vozidlo. Možná na to ještě není připraven, ale v horizontu řekněme pěti let budou nové směrnice EU motorem výroby ve starých i nových členských zemích.

Průmysl neustále hledá nové, dosud neexistující, potřeby, které by mohl uspokojovat. Uvědoměly spotřebitel většinou váhá: opravdu potřebuji speciální hůlky pro Nordic walking? Ale když půjde o záchranu planety, budou všichni nakupovat s radostí a s pocitem dobře vykonané práce. Jak lépe oslovit spotřebitele v zemích prvního světa, kteří ve skutečnosti už dávno mají všechno, co potřebují k životu?

Antropogenní globální oteplování také skýtá příležitosti pro novou regulaci – ať už se bude jednat o emisní limity aut nebo maximální tepelné ztráty domů. I když – přinejmenším na první pohled – není pozitivní zpětná vazba mezi regulací a byrokracií tak zřejmá jako u vztahu umělé poptávky a průmyslu, osobně věřím, že je stejně reálná. Byrokracie (administrativa, establishment) má implicitní zájem na rozšiřování své působnosti, tj. na vydávání nové regulace (povšimněme si, že nová regulace nemusí nutně znamenat více peněz pro byrokracii, například zavedení nějaké speciální daňové úlevy je, jak vidíme ze zkušenosti, jednodušší než její zrušení; pro byrokracii je podstatné, aby každá změna zvyšovala složitost rozhodování).

Zde se zájmy průmyslu a byrokracie sbíhají: co může být lepšího pro stávající průmysl ve vyspělých západních zemích než nějaká celosvětová omezení ve jménu životního prostředí, která omezí nebo alespoň zbrzdí průmysl v rozvojových zemích? Co může být lepšího pro velké nadnárodní koncerny než regulace, která zvýší bariéru vstupu na trh a omezí jejich menší konkurenty?

Je tudíž otázka, kdo vlastně koho platí. Vědecké studie financované ropnými společnostmi jsou odmítány už z principu, ale jsou studie zadávané řekněme OSN nebo EU nezávislejší? Dostali by jejich autoři nové granty, kdyby jejich závěry nekonspirovaly se současným konsensem? To není řečnická otázka.

Vraťme se ke Crichtonově Říši strachu a diskusi o ní.

Sdílím Honzovo přesvědčení, že Crichton úmyslně zkrusluje fakta, aby dosáhl správného účinku. A nevěřím v globální spiknutí novinářů, klimatalogů a NGOs (ve smyslu organizovaného spiknutí, jehož členové vědomě a koordinovaně matou veřejnost – na druhou stranu, nevěřím ani na spiknutí ropných společností, velkokapitálu a zbrojařských koncernů).

A rozhodně si myslím, že Říše strachu jako kniha nestojí za mnoho: nejsou v ní sice žádné vyslovené chyby, ale je to tuctový thriller se schematickými postavami, které autor brutálně postrkuje tam, kde je potřebuje mít – provázky od loutek jsou příliš postřehnutelné na to, abychom mohli uvěřit, že postavy mají nějaké cíle a tužby.

Crichton už v roce 2004 pronesl na Caltechu přednášku „Aliens cause global warming“ (http://www.crichton-official.com/speeches/speeches_quote04.html), kde na deseti stranách předklá-

dá své argumenty přehledněji a možná i přesvědčivěji. Zabývá se srovnáním SETI programu a globálního oteplování. SETI, tvrdí Crichton, je pseudověda, protože pracuje s konstantami a modely, které nedokáže ani vzdáleně kvantifikovat, tím méně verifikovat. Jaké je procento hvězd s planetami terrestrického typu? V tom se podobá předvídaní klimatických trendů, které také závisí na velkém množství vstupních veličin, které známe přinejlepším přibližně a kde relativně malé změny na vstupu mohou způsobit zásadní rozdíly na výstupu simulace. Neboli, jak shrnuje realclimate.org, „vlastně nic nevíme, protože nevíme všechno“. To je jistě názor, se kterým lze polemizovat.

Ve zmiňovaném eseji, a potažmo i v Říši strachu, jde i o něco jiného. Esej končí obhajobou Björna Lomborga a Skeptického ekologa* (kniha, která popírala některé části vědeckého ‚konsensu‘ a jako taková byla ‚vědeckým establishmentem‘ ostře napadána) a tato obrana práva na odlišný názor je alespoň pro mě to nejzajímavější, co jsem si z Crichtona odnesl.

Není to totiž tak, že by politici umlčovali vědce, jak píše Honza, a shoda okolností, že žijeme v zemi, jejímž prezidentem je jediný politik na světě, který zaujímá vyhrcovaně skeptické stanovisko k antropogennímu globálnímu oteplení, by nás neměla zmást. Ve skutečnosti existuje většinový, jediný správný pohled na věc, a Honzův článek je pěknou ukázkou, s jakou reakcí se setká ten, kdo mu odporuje:

Diskuse je nežádoucí, protože jen úplný magor by diskutoval o něčem tak zřejmém a do detailů prokazaném, jako je člověkem způsobené globální oteplování (nebo nemožnost zkonstruovat letadlo těžší vzduchu). Popírači AGO (už toto označení je stigmatizující, pro své spojení s ‚popírači holokaustu‘) jsou nutně buď hloupí, nebo mají skryté záměry. Je třeba je demaskovat a zesměšnit, a to za pomoci Googlu, Wikipedie a Noama Chomského. To je odborník na Spojené státy, který napsal o projevu Václava Havla před Kongresem USA:

[...] Tím nechci srovnávat vietnamského vesničana s Václavem Havlem. Jednak pochybuji, že by první zmíněný měl tolik drzosti a byl schopen takové přetvářky, aby svoji chválu obránců svobody zahálil do hávu výlevů o zodpovědnosti vůči lidstvu. Za druhé považují za zbytečné jen kvůli asi půl tuctu přičetých lidí, kteří ještě na světě zůstali, poukazovat na to, že ve srovnání s podmínkami nastolenými terorem a násilím Spojených států byla Východní Evropa pod ruskou nadvládou v podstatě ráj na zemi.

Chápu, že Frantův článek může někoho dráždit svým mesianistickým zápletem: mlhy se rozptýlily, závoje spadly, Pravda, skrytá, zatajovaná a popíraná, vítězí! Spiknutí médií, vědců a ekologů odhaleno! Ale blahosklonná povýšenost Honzovy reakce mi přijde ještě nesnesitelnější.

Ano, věřím, že Říše strachu zjednodušuje nebo i zkrusluje skutečnost. Ale klade také důležité a zajímavé otázky, které si zasluhují poctivou odpověď.

Martin Klíma

* Recenze Skeptického ekologa, viz strana 24.

Lomborg, Bjørn – Skeptický ekolog

Ekologem, který se stal skeptickým, je v tomto případě Bjørn Lomborg, dánský člen Greenpeace, který byl popuzen v roce 1997 výroky ekonomky Juliana Simona, že celý Svět stále bohatne, žije si lépe a radostněji, vydal se po stopách jeho (laciných pracíkových) tvrzení, že je jako snadno vyvrátit. Patrně jen díky skandinávskému smyslu pro pravdu nedošel k tomu, co si předsevzal, ale k tomu, co mu vycházelo z čísel, že globální krize, očekávaná od dob pádu Sumeru, se nekoná a s minimální mírou soudnosti ani konat nebude. Zažil za to pronásledování hodné 15. století – v němčím však přesto poplatné výjimečné situaci (bohatství a z něj plynoucí slušnosti) Západu – nebyl brzké podřezán či zastřelen, jak se obvykle stává zvrhávacím korýtek pro tučné čuniky. Jaký je skutečný stav světa? To je, oč tu běží!

Je vcelku jasné, co v této zásadní knize neuvěřitelného rozsahu čtenář nalezne. Stovky problémů podepřené stejným počtem grafů, tabulek a číselných údajů. Lomborg je vysokoškolský učitel statistiky, takže jeho rozbor jsou zdrcující a nenasnadno napadnutelné. Jak připomíná v úvodu: Možná že data nejsou zcela správná, ale jsou ta těž data, která používají k obhájení svých vizí konce světa sýčci různého zbarvení.

Jediným vzácným zbožím jsou totiž peníze, s jejichž pomocí problémy řešíme. Kupříkladu v Norsku se Lomborgovou knihou podařilo zatlačit Greenpeace natolik do kouta, že přiznali, že řada ekologických otázek byla vyřešena, avšak jejich strategie i nadále vychází z předpokladu, že všechno jde k čertu. *Za Kjótským protokolem stojí institucionalizované zájmy klimatologů, výrobců větrných elektráren a vládní ekologické byrokracie. ... Čím nepříznivěji se ekoaktivistům podaří vykreslit situaci, tím více peněz dáme na životní prostředí než na nemocnice nebo školství.* Uf, a to jsme pořád v prvním díle – popisuje Litanii úpadku a zmaru vinou naší rozmařilosti. Ačkoliv se Lomborg definuje levicově a vloženo odmítá spojení s laissez faire, jde na věc ekonomicky skrze peníze. Již v úvodu totiž připomíná, že borovice a veverka sice mají své zájmy, ale pokud nám jejich zájmy někdo připomíná a protežuje je, nikdy to není borovice ani veverka.

Knihy je rozdělena na díly, v prvním je shrnuta Litanie šířené Greenpeace, Worldwatch institute a WWF a v obecných rysech i že není pravdivá. Připojena je též kapitola ukazující, jak vzniká přemíra špatných zpráv či lépe řečeno, proč se nám zdá, že zprávy jsou čím dál tím horší.

Druhý díl shrnuje Kvalitu lidského života, opět od píky, od měření kvality života. Lomborg pozápasí s Malthusem i hladem. *Lidé nejen že žijí déle, ale jsou i zdravější.* Globálně pochopitelně. Leckde se lidé jistě mají hůře, než se měli v 19. století, ale přesto mají celosvětová čísla svou vypovídací hodnotu. Kromě očekávaných přehledů, jako jsou například příčiny úmrtí v USA za posledních sto let (v porovnání s rokem 1900 dnes prakticky není na co umřít), se objevují i zábavné výstřednosti, jako že jízda autem je 45x riskantnější než let letadlem, ale 8x bezpečnější než chůze. Přímé oponování s některými apokalyptiky je sice menšinové, ale pro ukázkou: Lester Brown prorokoval „konec éry“ na rok 1974, pak na 2001 – to hrozil předlidněnou Čínou. Vzhledem k tomu, že je známo, že Čína dlouho praktikuje politiku jednoho dítěte, netřeba ani číst Lom-

borga, aby jeden odhadl, jaká je to ubohost (a válečné konflikty od roku 1995 jasně ukázaly, že Čína není tím papíňákem, který hrozí vybuchnout).

Třetí díl je věnován hmotnému zabezpečení světové populace, tedy lesům, potravinám, energii a dalším zdrojům. Nikdy bych tomu nevěřil, ale ocituji saudského šajcha Jamáního: *Doba kamenná neskončila kvůli nedostatku kamene.* Opět přešle grafů a údajů. V roce 1916 bylo v Dánsku postaveno 1300 nových větrných mlýnů. Kriticky musím upozornit, že tungsten u nás nemáme, už od horní buly Václava II. je to u nás a v Německu wolfram. Výše zmíněný Simon se vsadil s Litanisty a vyhrál 10 000 USD – krize nepřišla. *Chudoba, nikoli životní prostředí je hlavní mezí při řešení našich problémů.* Zdá se, že právě tímto totálním popřením zeleného řešení všech problémů nařizovanou bídou (šetření, zakazování, omezování) Lomborg Zelené tak rozružil. Ukázal totiž, že právě toto omezování bohatství vede k ničení přírody a devastaci všeho, co je nikoho a všech.

Musíme se postavit mýtu, podle něhož ekonomická činnost podkopává životní prostředí. Environmentalismus se přečtením jen zrodil v dosti fundamentalistických protestantských zemích, ve kterých mělo odřikání hodnoty samo o sobě a neodřikání bylo hříchem už z podstaty.

Znečištění: Podkopává prosperitu? To je čtvrtý díl, který přináší vývoj znečištění ovzduší, kyselých dešťů, alergií a znečištění vody. Ještě ve 30. a 40. letech bylo ovzduší v Londýně zamořenější než dnešní Peking, Dillí nebo Mexico. Pochopitelně že je možné i snadné znečistit životní prostředí na neúnosnou mez, ale není to nezbytné. Lomborg rozebírá i dobře známý případ havárie tankeru Exxon Valdez: Čištění tlakovou vodou odstranilo přibližně život na 3-4 roky, ropa na 18 měsíců... *Veřejnost chce živočišy zachraňovat – za cenu 80 000 USD za vydru... i přesto, že následky tohoto zachraňování je zabíjejí.*

Pátým dílem jsou problémy zítřka: Strach z chemikálií, biodiverzita, globální oteplování – velký trend posledních měsíců. Snad pár zajímavých čísel: 75% rizika rakoviny pochází z osobní volby. Americký denní příjem kávy je 50x rakovino-tvornější než koncentrace DDT před jeho zákazem. Velké téma jsou pesticidy: *USA jsou koneckonců bohatou zemí a mohly by si dovolit utratit každoročně 20-300 miliard dolarů, aby ušetřily až 20 lidí za rok od smrti na rakovinu.* Ovšem, snížení spotřeby ovoce a zeleniny o 10% by (v USA) zvýšilo úmrtnost na rakovinu o 4,6% (asi 26,000 lidí). Dovysvětlím: Odstranění pesticidů by vedlo ke zhoršení kvality ovoce a zeleniny, takže by vzrostla cena za prodejnou část produkce a lidé by nejprve ušetřili právě na tomto sortimentu.

V odhadu počtu druhů a rychlosti vymírání se Lomborg ostře pouští do O. E. Wilsona a J. Diamonda. Překvapivě málo se naopak pouští do takzvaných vědeckých důkazů škodlivosti GMO. Největší prostor dostalo oteplování. Lomborg shrnuje, že *Kjóto znamená plýtvání s globálními zdroji. IPCC otevřeně požaduje, abychom změnilí životní styl a odklonili se od spotřeby.* V praxi by rod odklonu samozřejmě změnil na trpný, takže

„odklonění se“ by se realizovalo zákazem mezinárodní dopravy, regionalizací ekonomiky = zákazem vlastnit něco zdaleka, to vše pomocí televizní propagandy. [Připomeňme, že ve světě regionalizované ekonomiky žil třeba Barbar Conan, vzdor tomu, že byl sám globalizovanou silou.]

Nejděsivější stránku představují odpovědi ekologických nadšenců na možnost použití studené fúze (posléze se ukázalo, že jednalo o omyl – v případě fúze, nikoli odpovědi). Svorně vyjádřili zděšení nad zdrojem laciné a čisté energie, protože by lidi odvedl od šetření a od nutnosti omezení spotřeby. [Stoží tato hrůzná idea i za odporem k jádru a podporou tzv. biomasy a dalších alternativ?]

V závěru Lomborg píše, že *Al Gore považuje tuto (naši západní) civilizaci za nového nepřítele*. Dodejme, že stejně i nacistické Německo a komunistický totalitarismus považovaly tuto civilizaci za stejného nepřítele jako Al Gore. *Existuje zjevná tendence odstranit všechna rizika zbožným přáním*. Náklady na rok ušetřeného života jsou u ekologických aktivit astronomické ve srovnání s investicemi do zaměstnání, bydlení, zdraví i dopravy. *Pokud by se braly ohledy na efektivitu místo Litanie, ušetřilo by se v USA každý rok 60,000 životů*.

V jednom ze dvou doslovů tento styl konání komentují biologové a ekologové (opravdoví) Martin Konvička a Stanislav Mihulka slovy: *Daňoví poplatníci přitom každoročně utratí asi 3 miliardy korun za kompenzace zemědělcům, jež mají zvýšit biologickou rozmanitost krajiny. Vymírání motýlů (asi 30% druhů) to nijak nezpomaluje, byť by je, pokud by byl efektivně vynaložen, pravděpodobně zastavil zlomek této částky*. To je také důvod, proč by si měl každý ochránce přírody přečíst Lomborga. Oba také upozorňují, že mnohé vyřešené problémy dneška byly vyřešeny právě díky aktivitě ekologických aktivistů. Lomborg to sice nezapírá, ale ani nehodnotí, on totiž vůbec

Dopisy čtenářů

Vážený šéfredaktore, milý Interkome, nějak se zadařilo a já se zapletla do politicky laděného tématu, ale už se stalo. Možná se mnou nebudete souhlasit, přesto moc prosím, nezahazujte dílko ducha mého. Na tom mi tentokrát velice záleží. Je v tom i špetka lokálpatriotismu, ale se SF má můj příspěvek společného až nepříjemně moc – obávám se, že s Orwellem a jinak temnými vizemi obzvlášť. S nastávajícím jarem srdečně zdraví

Liba Čermáková, Most 21. 4. 2007

Vážený pane Rampasi, děkuji Vám za nové číslo lk. Omlouvám se, že to říkám, ale v souvislosti s nominacemi Akademie mne napadlo, že by to chtělo náš žánr poněkud ozdravit. Pohybují se ve světě, kde SF je mrtvá, lidé ji nekupují a knihkupci již neberou. Já však mám vědeckou fantastiku nesmírně rád, i když tedy ani můj vkus se neshoduje s Vaším, což je mi to líto. (...) Zato však se prodá ohromné množství knih J. Deavera, R. Ludluma a podobných. Je to strašlivý nepoměr. I lidová SF je oblíbená, D. Gemmell, S. R. Green, cyklus Atlantida od BBartu, „Pendergastovská“ série od Lincolna a Childa, ... (a to nemluví o Zaklánači). Vláda chystá nešťastná opatření, která se asi

překvapivě málo hodnotí. Ekonomický doslov napsal Josef Šíma a Tereza Urbanová.

Na okraj by se dalo upozornit, že kniha tak jaksi vychází z fukuyamovských vizí budoucnosti, tedy že na žádné velké části světa nevyhrají hledači nějakého nového, dostatečně efektivního pořádku, případně že se o to dostatečně rozsáhlou válkou nebudou snažit. I pak by Lomborgovy předpovědi seděly, ale až by se usadil prach v horizontu století.

Lomborgova kniha umožňuje dvě čtení. To prvé, smířlivější, můžeme brát jako upozornění, že za starostí o osud světa se občas skrývají psychologické a sociologické tendence k očekávání konce světa, ne náhodou podepřené oceňováním odříkání pro odříkání. Černější je samozřejmě náhled ve smyslu odpovědi předních environmentalistů k vizi studené fúze (a které v Česku pozorujeme ve vztahu k jaderné energii). To líčí Litanii environmentalistů jako ideologickou zástěrku vize, jejímž cílem je zničit společnost založenou na osobním vlastnictví a nahradit ji sítí soupeřících komun ovládaných lokálními svatými náčelníky a ideology v jednom (tedy nic, co by zároveň nechtěly ani další náboženské spolky).

Skeptický ekolog je mohutný špalek o 580 stránkách, z nichž skoro 200 jsou poznámky. Ačkoliv ji nelze doporučit jako zábavnou četbu před spaním či do autobusu, lze ji doporučit čtenářské pozornosti. Je to jedna z knih, které změnily náš svět. Především neuvadající Lomborgovou pílí byly shromážděny důkazy, že voda opravdu do kopce neteče, což prokázat, proti halasným rétorům, bývá nepřipravenému téměř nemožné.

Vydalo Dokořán v roce 2006 ve spolupráci s Liberálním institutem, který v Praze zorganizoval Lomborgovu přednášku (nechte si na jejich stránce vyhledat Lomborg a nalezneme její záznam).

Jaromír Kopeček

promítnou do situace na knižním trhu, abychom zachránili houlo existenci, měli bychom myslím provést určité kroky (než mne odmítnete, vzpomeňte si, jak jste kdysi považoval za nepodložené, když jsem prorokoval ceny „paperbacků“ nad hranici 300 Kč). Hlavně tedy podporovat správnou SF, dobrodružnou a přístupnou širokým masám. Aby tam nebylo to, co lidi odpuzuje, ale naopak hodně moudrosti ve stylu D. Gemmella, R. Ludluma (myslím romány, které opravdu napsal), S. R. Greena atd. Dalším opatřením by bylo znovuzavedení SF do rozhlasu, lidé potřebují nějakou dostupnou pobídku, když uvidí, jak jsou krásné ty dramatizace povídek I. Asimova, M. Crichtona a ostatních, které máme z minulosti, tak se jistě vrhnou i na SF knižní. Protože oni lidé čtou a knihy kupují, jen náš žánr jim zatím naši vlastní vinou mnoho neříká. Potřebné je i vylepšení úrovně článků, běžný člověk nemá čas ani prostředky nějak zjišťovat skutečnou úroveň knih a filmů, musí se spolehnout na kritiky a podobné věci.

Omlouvám se, ale zase cpejte politiku tam, kam nepatří. Je to vážně nutné? Když už nějakou základnu tady musíme mít, tak ať ji zřídí Kosmořet, což je organizace nad jiné zábavná, navíc nevede takové války, jako jsou v seriálech Hvězdná brána či Star Trek, i když spojenectví s Vulkánci bych bral. **PB**

DOGMA

„Toto je příběh muže jménem Harold Crick... a jeho hodinek. Harold Crick je muž nekonečných čísel, neustálých kalkulací a pozoruhodně mála slov. A jeho hodinky neřeknou o mnohó víc.“

Vyprávěčka

Existují příběhy, které se odehrávají v našem světě a přitom obsahují zjevně fantastický prvek, který tvoří jejich nedílnou součást a činí celé vyprávění značně originálním. Ať už je to sedmapáté patro, kde jsou dvířka vedoucí do hlavy Johna Malkoviche, nebo přístroj na vymazávání vzpomínek. V takových příbězích není fantastický prvek jen záminkou pro fantastickou zápletku, pár triků a morální poučení, ale významně se podílí na způsobu jeho vyprávění a konstrukci samotné zápletky.

Berní úředník Harold Crick má problém. Jeho spořádaný život, svázaný v pravidelných rituálech a bezděčném přepočítávání denních úkonů barvitě popisuje ženský hlas.

A Harold ho najednou začne slyšet. To by rozrušilo každého a co teprve, když hlas oznámí, že Harold brzy zemře. Spisovatelka Kay Eiffelová má problém. Její román o berním úředníkově vážné a autorka neví, jak svého hrdinu správně zabít.

„Není to schizofrenie... Je to prostě hlas v mé hlavě. Ten hlas mi neříká, co mám dělat, říká mi, co právě dělám. Přesně a s lepší slovní zásobou.“

Harold Crick

Kromě těchto dvou hlavních hrdinů zde významnou roli hrají anarchistická pekařka Ana, literární vědec a spisovatelčina

Horší už to nebude

asistentka. Ti všichni dotvářejí vzájemně propojený příběh střetu fikce s realitou, zahrnující i rozvíjející se vztah mezi Haroldem a Anou. Silnou stránkou filmu je kvalitní herecké obsazení hlavních postav, zvláště výkony představitelů Harolda (Will Ferrell) a Kay (Emma Thompsonová) jsou velmi působivé. Výtvarně se zde hraje s kontrastem a podobností – prostředí bytu, kanceláře i spisovatelčiny pracovní působí chladně a geometricky souměrně, naopak pekárna i Anin byt jsou barevné a neuspóřádané. Kromě občasných vstupů vyprávěčky je Haroldův život komentován i vizuálně – různými diagramy a číselníky (což je poněkud v rozporu s faktem, že román vzniká staromódně na mechanickém psacím stroji a nikde v pracovní nevidíme žádné podobné autorčiny vizuální pomůcky). V rámci druhé dějové linie sledujeme výpravy autorky za inspirací, její boj s tvůrčím blokem a její imaginární zásahy do okolní reality, která ji nakonec nečekaně zaskočí.

Výsledek je to rozhodně originální, s několika vtipnými a smutnými místy, ovšem příběh je na druhé straně spíš umělá konstrukce a musí se vypořádat se závěrem, který je jen „celkem dobrý“ a je pocukrovaný moudry trochu jak z koláčku pro štěstí. Na rozdíl od snímků, na které se odkazují v úvodu, zde tvůrci více hrají na jistotu, a tak se nakonec v nekonvenčním rámci odehraje celkem konvenční příběh – vznikl zvláštní film pro normální diváky.

Marvin

Horší už to nebude (Stranger Than Fiction), USA 2006

Režie: Marc Foerster, **Scénář:** Zach Helm, **Hrají:** Will Ferrell, Emma Thompsonová, Maggie Gyllenhaalová, Dustin Hoffman, Queen Latifahová

Sunshine

Teoreticky by Slunce mělo svítit ještě miliardu let. Ale v přírodě dochází k anomáliím – statisticky je naše Slunce jen jednou z mnoha hvězd. Bohužel je jedinou, která ohřívá naši planetu na přijatelnou teplotu. Takže Slunce začne nešťastnou náhodou vyhasínat mnohem dřív a lidstvo vyšle osmičlennou posádku lodi Icarus 2, jejíž poslání zní hvězdu znovu rozžehnout pomocí bomby o velikosti Manhattanu. Před lety selhala z neznámých příčin při stejné misi loď Icarus 1.

Nemáme zde co do činění s další popcornovou zábavou typu Jádru či Armageddon, film se snaží zobrazit popisované s dnes už spíše výjimečnou mírou realismu. Věcný je i přístup k hrdinům – žádná dlouhá expozice s představením jednotlivých členů, ale vstupujeme přímo doprostřed dění, kdy je třeba učinit rozhodnutí, které se ukáže být osudovým a vyvolá celý řetěz neblahých následků a selhání lidského faktoru.

Je nutno vyzdvihnout vizuální státnu filmu, stejně jako složku zvukovou. Stejně tak dobré a civilní herecké výkony s pestrým mezinárodním obsazením a pragmatický přístup k hrdin-

ství, daný závažností mise. Slunce je zde představeno jako fascinující protihráč, který život nejen dává, ale i nelitostně bere.

To vše napomáhá vybudovat poctivou hard vesmírnou SF, kterou se film zdá být, čemuž napomáhají i dobře zakomponované stručné úvahy členů posádky. Navíc se problémy vrší v neutuchajícím tempu, což neumožní divákovi řešit případné logické slabiny scénáře. Bohužel v druhé půli je v ději neoddělitelně zakomponován prvek, který jednak změní žánr spíše k hororu, ale hlavně je ve své podstatě běč-

Sexmise

Dva dobrovolníci, Max a Albert, se v blízké divákově budoucnosti (blízké a budoucnosti z pohledu doby uvedení filmu do kin – 1984), totiž v roce 1991, nechají v rámci vědeckého pokusu hibernovat na tři roky. Probudí se ale do světa úplně jiného, než který zanechali za kryty svých sarkofágů. Brzy po jejich zmrazení totiž vypukla válka, a jedna z použitých zbraní vymazala ze světa mužství. O muže samotné se pak postarala militantní Liga žen.

Max a Adam tak jsou podivnými vykopávkami, o které svádějí boj dvě mocenské kliky malého ženského státečku, ukrytého hluboko pod zemí, která jeho obyvatelky chrání před nepřátelským světem. Archeo a Genetix bojují o možnost oba exempláře zkoumat, ale především Max by své vězňitelky raději zkoumal podobně, jako zkoumal ženy kdysi. Oba unikají, jsou lapeni, opět unikají, mají být naturalizováni (to jest má jim být změněno pohlaví na to jediné vědecké a správné), prozkoumají podivná zákoutí světa, který je vůči nim nepřátelsky naladěný, až nakonec rozluští všechny jeho záhady.

Tahle komedie byla v době svého vzniku kultovním snímkem. Nejenom kvůli parfému erotiky (odhalená ňadra tehdy byla v kinech zatraceně vzácná, a videa a pornokazety nebyly o moc rozšířenější), ale především pro svůj humor. Toho je ve filmu víc než hodně. Vtipy založené na kontextu doby („Připadám si, jako kdyby mne vylučovali z Pionýra“, „1998? To jsem měl dostat byt!“), „Co si to dovolujete? Jsem funkcionářka!“) už jsou jen pro pamětníky, kterých rok po roku ubývá, ale těch ostatních fórků a fóru tam je stále ještě dost – v podstatě v každé scéně najdete něco, co vám zatřepe bránci.

Některé dokonce s dobou získaly grády – to jsou především různé narážky na feminismus („chci dokázat, že muži jsou chybějícím vývojovým stupněm mezi námi a opicí“) a vůbec totalitní podstata zobrazeného světa, ale zdaleka nejvíc vtipů je založeno na kontrastu až živočišné podstaty Adama a

kovy, takže divákovi, který se nenechá jen unášet audiovizuální stránkou, zdeformuje celý dosavadní pocit z filmu. Tomu do jisté míry napomůže nastupující horečnatý střih a kompozice záběrů, které na jedné straně účelně zvyšují divákův nepřijemný pocit ohrožení, ovšem na druhé straně právě toto může po předchozích málem až kýčovitých velkolepých obrazech podpořit narůstající rozčarování. Žánrově i dějové kolísání narušuje výsledek. Samotné finále není dost vyhraněné, aby dokázalo odstranit pachučí kliše a silné kontaminace žánrové čistoty. Na jedné straně je tedy třeba smeknout nad svědomitým a vynalézavým provedením, na kterém není v nejmenším znát, že rozpočet byl relativně skromnější, na druhou stranu zde zůstávají přinejmenším rozpaky nad scénářem a nevyrovnaností výsledku.

Marvin

Sunshine (Velká Británie 2007), Režie: Danny Boyle, scénář: Alex Garland, Hrají: Cillian Murphy, Chris Evans, Michelle Yeoh, Rose Byrne, Cliff Curtis, Troy Garity, HiroYuki Sanada, Benedict Wong

světa žen bez mužů, který autoři scénáře propracovali velmi podrobně. Taková návštěva doktorky Lamii ve starobinci, kde ji vetchá babička vysvětluje, k čemu že to v dávných dobách byli na světě muži, je úžasnou hereckou etudou sama o sobě.

Režisér Juliusz Machulski (Vabank I a II, King Size aj.) si ke spolupráci na scénáři přizval Jolantu Hartwigovou a Pavla Hajného (od něj zřejmě pocházejí některé reflexe tehdejších českých komedií, které ve filmu můžete najít) a do hlavních rolí obsadil Jerzy Stuhra a Olgierda Lukasiwicze, jejichž protihráčkami jsou Bożena Strykówna a Bogusława Pawelec. Obě dívky se naneštěstí v oné feminní společnosti chvílemi ztrácejí, ale přesto jsou vidět – a dostatečný prostor dostanou k dispozici v závěrečné části, ale celá čtveřice se poctivě snažila a zvláště Jerzy Stuhr předvedl dokonalý herecký koncert.

Stuhrův Max, to je kombinace požitkářství a malého skropodvodníčka, hledajícího nejrůznější cesty a cestičky k získání třeba jen nepatrného prospěchu a výhody pokud možno bez námahy a zásluh. Jenže i přesto je sympatický – nakonec v něm vedle těch jeho špatných vlastností najdete také kousíček srdce, soucitu, lásky, shovívavosti a odpuštění. Žádný vernovský hrdina-průzkumník, ba dokonce ani pilot Pirx, ale složitý mix obyčejných lidských vlastností, jaký při troše upřímnosti najdeme také u sebe.

Tenhle kultovní film se konečně dočkal české DVD edice, a protože byla vydána pro Levné knihy, můžete jej mít za pouhých devětadevadesát korun – málokterý film má tak příznivý poměr cena / výkon.

pagi

Maelström představuje: Festival fantazie 2007

Maelström nabírá na otáčkách. Snažíme se překonat očekávání všech, kdo si náš program pochvalovali již minulý rok.

Co na vás Maelström chystá tentokrát? Především osm dní nepřetržitého programu v jedné vlastní a několika dalších liniích. Co to znamená? Budeme přednášet až do odumření hlasivek; a půjde o přednášky, na jaké jste u Maelströmu zvyklí.

Ty se opět budou věnovat celému spektru klasických nových témat, ale mimo nich se také zešíroka vrhneme na otázku člověka, lidstva a dnešního světa z mnoha různých hledisek. Jedna z linií ponese název Maelström Macabre a není třeba dodávat víc, než že je přístupná od patnácti let a většina obsahu poběží až později večer...

Přednášky o bojových uměních, záhadných a zajímavých aspektech Velké (První světové) války, ale i o moderních speciálních jednotkách a mýtech, jež je obestírají. Blok přednášek z krvavě exotické a mystikou nasycené historie Jižní Ameriky. Přednášky v comicsových, seriálových i dalších partnerských liniích Festivalu fantazie. Rozsáhlá literárně-teoretická linie programu, kterou hodláme oproti minulým ročníkům výrazně prohloubit. Stejně rozšíření čeká i herní sekci, ve které se teoreticky i prakticky zaměříme na to nejzajímavější a nejčerstvější z roleplayingu, boardgamingu a wargamingu.

Potkáte nás i na místech, kde byste to rozhodně nečekali...

Parcon 2007 fantastické Slovensko

Po desiatich rokoch sa vrcholné podujatie Českého a slovenského Fandomu „Parcon“ vracia na Slovensko, tentoraz do staroslovanskej Nitry a organizátori predvedú na festivale všetko to, čím sa fantastické Slovensko môže pochváliť. Všetko to samozrejme pod patronátom časopisu Fantázia, ktorý na FantáziaFESTE oslávi svoje desiate jubileum.

Na Parcon 2007 / FantáziaFEST svoj „návrät“ ohlásil slovenský spisovateľ Jozef Žarnay, ktorému vychádzajú v reedícii jeho knihy Tajomstvo dračej steny a Prekliata planéta, teda diela, ktoré v časoch socializmu ovplyvnili celé generácie neskorších fanúšikov fantastiky. Ďuro Červenák pokrstí druhú časť trilógie historickej fantasy Bohatýr: Dračí carevna a pri príležitosti desiatych narodenín časopisu Fantázia vychádza aj zbierka poviedok v češtine Fantázia: To nejlepší. Novým menom na parconovom pulte kníhkupectva Brloh bude slovenský autor Peter Dragula, ktorému v češtine vychádza sci-fi debut Biosector.

Štvorica posledných Parcoránov, účastníkov všetkých doterajších Parconov, si účast' zopakujú už po 25. krát a ani tentoraz nebude chýbať vyhlásenie literárnej súťaže Cena Karla Čapka nasledované veľkolepou FantasyShow v duchu staroslovanského víťania slnovratu, aj so správnou slovanskou hosťinou. Nitra je mesto pod Zoborom, bola sídlom Veľkomoravskej ríše a o starých Slovanoch a živote v tejto dobe porozpráva medzi inými na Parcone publicista, spisovateľ a historik Pavol Dvořák. Fandomový humorista, zabávač a mystifikátor Naľim Lidochaz prednesie tentoraz svoj opus „Conan ve Slávií“.

Maliarka Martina Pilcerová, autorka „cover artu“ Parconu 2007, je uznávaná v zahraničí vďaka svojej tvorbe pre zberateľské kartové hry Magic The Gathering a World of Warcraft a svoju novú tvorbu predvedie na výstave obrazov. Vystavovať budú tiež ďalšie hviezdy slovenskej výtvarnej fantastiky: Milan Dubnický, Juraj MAD Maxon, Mišo Ivan a iní. Program bude obohatený o výtvarnícky, komiksový aj literárny workshop.

Na svoje si prídu aj veční „gameri“ – súboj na štýl „kto z ko-ho“ ohlásil herný portál Sector.sk, ktorý v rámci SectorFESTu predvedie možnosti herných konzol PlayStation 3 a Xbox 360. A aj vy môžete posúdiť, kto vyjde zo súboja ako víťaz. O niečo pokľudnejšie stolové spoločenské hry si zase vyskúšate v spoločenskej sekcii. Program sa pripravuje aj pre scifistický dorast, takže na Parcon 2007 / FantáziaFEST sa nemusíte báť prísť s celou rodinou.

Od davu ľudí si budete môcť odpočinúť v pohodlnej kinosále pri aktuálnych filmových hitoch, v Melkorovej čajovni, alebo v jednom z dvoch barov, či v reštaurácii kongresového centra, v ktorom sa festival koná. Parcon 2007 / FantáziaFEST ponúka návštevníkom možnosť stráviť celý víkend v papučiach a obkolesení fantastikou, ale v prípade záujmu sa vo vedľajšom

jazdeckom areáli budú môcť preniesť aj do doby starých Slovanov a fantasy mýtov a prežiť tak aktívnejšiu verziu Parconu.

Parcon 2007 / FantáziaFEST sa uskutoční od 22. do 24. 6. 2007 v Nitre v kongresovom centre Agroinštitútu. Cena vstupného na celé tri dni je iba 300 Slovenských korún a hobiti budú mať vstup zdarma. Ubytovanie je možné priamo v budove – v hoteli Agroinštitútu, alebo na blízkych internátoch. Kongresové centrum sa nachádza v centre Nitry, vedľa areálu Agrokomplexu. **Informácie: www.parcon.sk, fantazia@fantazia.sk**

Maelström predstavuje

Myslíte, že je toho už teď až až? Jsme teprve v polovinė nabídky Maelströmu.

Kromě přednášek a her bude Maelström pořádat také filmové promítání – malý filmový Maelström festival, ve kterém se zaměříme na specifické kousky, které prošly naším náročným výběrovým sítím.

Na předešlých akcích se osvědčila Maelström Cafelérie, která svým sortimentem čajů, kávy a nejrůznějších pochutin pokryje proviantně zastrčenou část Festivalu, a také se pokusí strukturovat nabídku, kterou potěší náročnější čajomily, mlsla-ly i vegetariány.

Chybět nebude propracovaná trojice našich specifických programů: Největší fláky Maelströmu, Maelström Lounge a Cínestetics... Dostane se vám tedy možnost nejen si na přání poslechnout zhuštěné verze našich nejuspěšnějších přednášek, ale také se dostat do atmosféry Maelströmu skrze posezení s jeho členy a nechat se plynule převést na „naši stranu“ (mua-haha) skrze hudební, klipový a pojmový přival.

Připravujeme několik překvapení, která možná změní zážitky z Festivalu všem zúčastněným, ale ta si ze zjevných důvodů necháváme pro sebe...

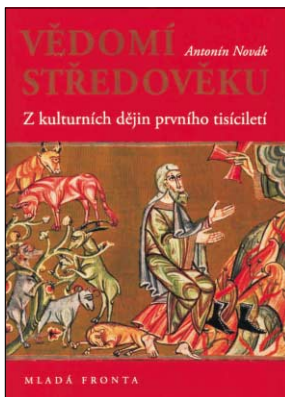
Maelström pro svou aktivitu na Festivalu fantazie stále hledá vhodné spolupracovníky.

Rádi byste se o Maelströmu a Festivalu fantazie dozvěděli více? Neváhejte a ozvěte se nám! Mimo herních promotérů samozřejmě hledáme i schopné lidi s podobným vkusem a názory.

Maelström se hýbe. Přijďte se nechat vtáhnout na Festival fantazie!

<http://maelstrom.xf.cz>

Sebastian Chum, Vojtěch Čepelák

NON FICTION Antonín Novák Vědomí středověku

Z kulturních dějin prvního tisíciletí Bohatě ilustrované dílo se snaží o pochopení temného věku předcházejícího jedenácté století, ze kterého se již zachoval dostatek písemných svědectví, pomoci zachovaného umění té doby.

Vydala MF. Cena 349,- Kč